

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA

A SOCIÁLNEHO ROZVOJA

OBCE RADOMA



PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2023 – 2030

**NÁZOV DOKUMENTU: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce
Radoma na roky 2023 – 2030**

Územné vymedzenie:

Samosprávny kraj: Prešovský kraj

Okres: Svidník

Región: Horný Šariš

Obec: počet obyvateľov: 417 obyvateľov k 1.1.2021; hustota obyvateľstva: 38,2 obyv./km²; rozloha: 1091 ha; nadmorská výška 220 m.n.m. v strede obce; prvá písomná zmienka: z roku 1274; ŠÚJ – 527751; adresa: Obecný úrad Radoma č. 45, 090 42 Okružle, **IČO: 00330914**

Strategicko-plánovacie materiály obce RADOMA:

Územný plán obce : V štádiu prípravných prác

Dátum schválenia PHRSR: Je ukončený a bude preložený k pripomienkam štátnych orgánov na Okresný úrad Svidník, odbor Životného prostredia.

Verzia : 1.0

Publikovaný verejne : na web. stránke obce

Po vydaní Rozhodnutia OÚ bude so zapracovanými pripomienkami a doplnkami predložený na schválenie do OZ obce Radoma.

Komunitný plán obce Radoma: 2021 – 2025 spracovaný a schválený

Gestor spracovania PHRSR – Vidiek, n. o., Bardejovská 254/40, 087 01 Giraltovce
Email: emfil4@gmail.com, tel. +42 917 637 475

Hlavný koordinátor prípravných prác a spracovania PHRSR obce Radoma:

Daniela Zelonkayová – starostka obce, Radoma č. 45, 090 42 Okružle
obecnyuradradoma@gmail.com, +42 54 788 10 57, +42 903 740 758

Obecné zastupiteľstvo: Igor Hric, Juraj Hibel', Marian Guzej, Beáta Matkobišová, Vladislav Goč.

Hlavný kontrolór obce: Mgr. Vladimír Šandala

Členovia prípravného tímu:

- **hospodárska oblasť:** Juraj Hibel', Vladislav Goč, Marian Guzej
- **sociálna oblasť:** Beata Matkobišová, Marian Guzej, Igor Hric
- **environmentálna oblasť:** Juraj Hibel', Vladimír Goč, Igor Hric

Obsah

Základné údaje o PHRSR obce 2023 – 2030.....	4
ÚVOD.....	6
ČASŤ A – ANALYTICKÁ ČASŤ.....	12
A.I ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA.....	13
1. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE A JEJ STRUČNÝ HISTORICKÝ VÝVOJ.....	13
1.1 HISTÓRIA OBCE.....	15
1.2 SYMBOLY OBCE.....	16
2. OBYVATEĽSTVO.....	17
3. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ.....	26
4. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	30
5. EKONOMICKÁ ŠTRUKTÚRA.....	32
6. EX-POST HODNOTENIE REALIZÁCIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR A PLNENIA PHSR....	35
A.II ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	37
7. POLOHA.....	37
8. DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	37
8.1 ŽELEZNIČNÁ DOPRAVA	37
8.2 ĎALŠIE TYPY DOPRAVY.....	38
8.3 CYKLISTICKÁ DOPRAVA.....	38
9. PRÍRODNÉ PODMIENKY.....	38
10. VYUŽITIE ZEME.....	38
11. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	39
12. CESTOVNÝ RUCH.....	41
A. III ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA.....	42
13. SWOT ANALÝZA A SYNTÉZA VÝSLEDKOV.....	42
14. HLAVNÉ DISPARITY A FAKTORY ROZVOJA.....	44
15. STEEP ANALÝZA.....	45
B – STRATEGICKÁ ČASŤ.....	48
16. VÍZIA ÚZEMIA.....	49
17. VÍZIA A HLAVNÝ CIEĽ OBCE RADOMA.....	49
C – PROGRAMOVÁ ČASŤ.....	51
D – REALIZAČNÁ ČASŤ.....	77
18. MONITOROVANIE A HODNOTENIE.....	79
19. AKČNÝ PLÁN	81
E – FINANČNÁ ČASŤ – INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN.....	84
ZÁVER.....	88
PRÍLOHY.....	90

Základné údaje o PHRSR

Vláda SR dňa 12.3.2019 zriadila Radu vlády SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027, ktorá koordinuje prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na roky 2021– 2027.

Veľkou zmenou pri príprave Partnerskej dohody SR a programov SR na roky 2021 – 2027 je zmena princípu poskytovania príspevkov (z pôvodného zhora nadol) na **zdola nahor**, z čoho vyplýva väčšia zodpovednosť územnej (krajskej) samosprávy pri vytváraní integrovaných územných stratégií (IUS) a zásobníka projektov. Príprava programovacieho obdobia súvisí aj s inováciou metodiky tvorby a implementácie hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programom rozvoja obcí s uplatnením princípov udržateľného, inteligentného a rozumného rozvoja pre obdobie po roku 2020. V programovacom období je integrovaná stratégia (predtým RIUS PSK) súčasťou Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja PSK na roky 2021 – 2030. Princíp partnerstva predstavuje základnú premisu v programovacom období. Za účelom naplnenia tohto princípu bola vytvorená Rada partnerstva PSK.

Základnými dokumentami, ktorými sa Rada riadi sú Štatút Rady partnerstva PSK a Rokovací poriadok Rady partnerstva.

Rada partnerstva PSK schválila vytvorenie 3 strategicko-plánovacích regiónov na území PSK.

Okres Svidník je zaradený do Strategicko-plánovacieho regiónu Horný Šariš.

1. Hlavné ciele, výzvy, problémy a impulzy, na ktoré PHRSR obce Radoma bude reagovať.

1.1. Hlavné impulzy pre spracovanie dokumentu

V predchádzajúcich rokoch spôsobila pandémia Covid 19 celosvetovú zdravotnú krízu s priamym vplyvom na vývoj ekonomiky. Národné hospodárstvo SR kleslo v roku 2020 o 5,2 %. Neujasnené čerpanie, výška financií nebola jasná, preto aj spracovanie PHRSR sa posúvalo. Ukončením programovacieho obdobia 2013 – 2020, vytváraním strategicko-plánovacích regiónov v rámci PSK, kde okres Svidník bol zaradený do subregiónu Horný Šariš, sa vytvoril priestor pre čerpanie eurofondov jednoduchšie, rýchlejšie a efektívnejšie s novým systémom schvaľovania z národnej na regionálnu úroveň, čo znamená, že schvaľovanie sa uskutoční priamo na území prešovského kraja. Dvojročné obdobie sa využilo na spracovanie projektových zámerov, výstupov z monitorovania existujúceho PHRSR, hľadanie spoločných riešení v rámci územnej spolupráce s MAS a inými subjektmi a dostupnými zdrojmi v rámci Plánu Obnovy a odolnosti zameraného na päť kľúčových oblastí:

- * **zelená ekonomika**
- * **vzdelávanie**
- * **veda, výskum a inovácie**
- * **zdravie**
- * **efektívna verejná správa a digitalizácia.**

Uvedené cieľové oblasti zohľadňujú kľúčové problémy slovenskej ekonomiky a najdôležitejšie spoločenské výzvy.

PRÍHOVOR STAROSTKY OBCE

Vážení obyvatelia obce Radoma!

Dovoľte mi predstaviť Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) obce Radoma na programové obdobie 2023 – 2030. **PHRSR je kľúčovým rozvojovým plánovacím dokumentom, vďaka ktorému je možné plánovať a systémovo riadiť strategický rozvoj našej obce a nasmerovať jej ďalší rozvoj do nasledujúceho programového obdobia.**

PHRSR obce Radoma predstavuje základný dokument strednodobého plánovania podpory regionálneho rozvoja a regionálnej politiky na najnižšej - lokálnej úrovni.

Bol vypracovaný v nadväznosti na strategické a programové dokumenty prijaté na vyššej regionálnej, ako i na najvyššej národnej úrovni. Vychádza z podrobnej analýzy územia, ktorej **výsledkom je návrh priorít, opatrení a aktivít (konkrétnych projektových zámerov)**, ktorých schválením sa obec zaväzuje k ich plneniu. Na tvorbe PHRSR sa podieľal tím zložený z externých a interných partnerov v podnikaní (stakeholderov), prvýkrát poslanci obecného zastupiteľstva, zamestnanci obecného úradu a obyvatelia obce. Povinnosť vypracovať program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja definuje zákon č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Úlohou obce je zahrnúť do PHRSR všetky relevantné opatrenia, ktorých realizácia je nevyhnutná z hľadiska dosiahnutia ďalšieho rozvoja obce. Všetky navrhnuté opatrenia zároveň musia byť v súlade so strategickým plánovaním a podporou regionálneho rozvoja obce v zmysle požiadaviek z európskych fondov a iných finančných zdrojov na ich čerpanie.

Som presvedčená, že rozvoj obce v súlade s týmto strategickým dokumentom bude prispievať k približovaniu sa k stanoveným cieľom, ktoré pomôžu naplniť očakávania obyvateľov obce Radoma. Pevne verím, že my, **obyvatelia Radomy**, budeme aktívni počas celého programového obdobia a budeme sa podieľať na tom, aby PHRSR v najstaršej obci okresu Svidník bol otvorený a živý dokument schopný reagovať na aktuálne podnety.

Rád by som sa poďakovala tým, ktorí sa na tvorbe PHRSR obce aktívne podieľali, čím prispeli k formovaniu budúcnosti obce v súlade s očakávaniami jej obyvateľov pretože:

„STAROSTLIVOSŤ O ČLOVEKA JE CIEĽOM NÁŠHO SNAŽENIA“ !

Daniela Zelonkayová
starostka obce

ÚVOD

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Radoma (ďalej len PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý plánuje budúci komplexný rozvoj obce.

Spracovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce smeruje k zlepšeniu kvality života obyvateľov obce, ktorí sa aktívne podieľajú na jeho tvorbe. Spracovanie PHRSR prebiehalo za účasti partnerov v území obce z verejného sektora, podnikateľského a neziskového sektora. Na identifikovaní silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození obce, stanovení vízie a rozvojovej stratégie spolupracovali vytvorené pracovné skupiny. Výsledkom spolupráce je strategický dokument, ktorý vychádza z potenciálu obce, jej aktuálnych potrieb a možností.

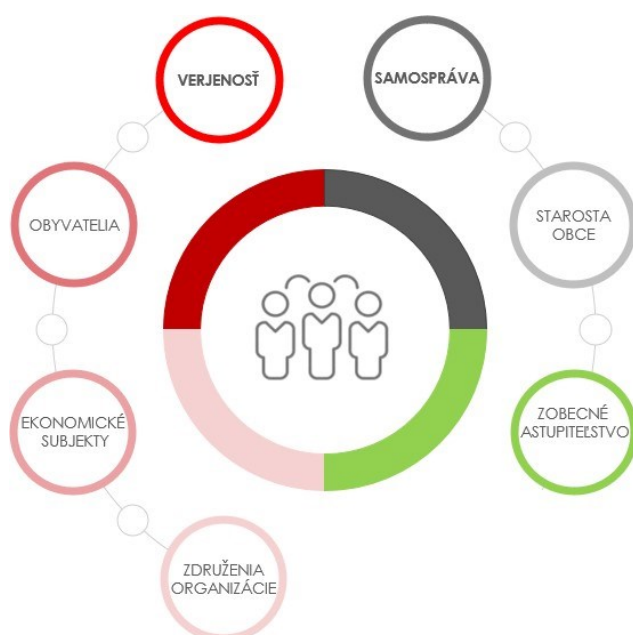


Schéma1: Účastníci podieľajúci sa na tvorbe PHRSR obce Radoma

VEREJNOSŤ:

obyvatelia obce s trvalým bydliskom v obci – vyjadrujú svoje pripomienky, nápady a návrhy na zvýšenie úrovne kvality života v obci a sú zastúpení v pracovnej skupine,

ekonomické subjekty – podnikatelia a živnostníci so sídlom v obci – podávajú nápady a návrhy na podporu podnikateľov, môžu poskytovať príspevky a dary finančného charakteru, sú zastúpení v pracovnej skupine,

zdrúženia a organizácie – prezentujú návrhy a požiadavky v oblasti svojich záujmov, organizujú kultúrne a športové aktivity a zabezpečujú spoločenský a sociálny rozvoj obce. Sú zastúpené v pracovnej skupine.

SAMOSPRÁVA OBCE:

- zabezpečuje proces tvorby PHRSR a dohliada na proces spracovania,
- spolupracuje s VÚC a poskytuje informácie a podklady pre spracovanie PHRSR obce, podklady pre Strategicko-plánovací subregión Horný Šariš ako súčasti **Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK na roky 2021- 2030.**

Právomoci a kompetencie obce

Samospráva obce Radoma je tvorená orgánmi:

Starostka obce - najvyšší výkonný orgán a štatutárny zástupca obce Radoma
Daniela Zelonkayová

Zastupiteľstvo obce Radoma - poslanci volení občanmi obce

Mgr. Igor Hric, Juraj Hibel', Marián Guzej, Beáta Matkobišová, Vladislav Goč

Hlavný kontrolór: Mgr. Vladimír Šandala

Kompetencie obce (t. j. právomoc a pôsobnosť obce) sú dané:

- Ústavou Slovenskej republiky (najmä čl. 64 – 71)
- Zákom SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov platnou právnou úpravou SR
- Všeobecne záväznými nariadeniami na úseku samosprávnych činností (čl. 71 odst. Ústavy SR).

Organizačná štruktúra obce

Súčasnú zriadenie verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostky obce Radoma. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostky obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo má 5 poslancov, ktorí sú volení obyvateľmi obce na obdobie 4 rokov. Najvyšším výkonným orgánom obce je starosta, ktorého volia obyvatelia obce na 4 roky.

Starostkou obce Radoma je od roku 2022 Daniela Zelonkayová.

Obec má zriadené obecné komisie:

- Komisia finančná a pre správu obecného majetku
- Komisia ochrany verejného poriadku
- Komisia pre ochranu verejného záujmu

Obec zabezpečuje a obecným zastupiteľstvom schvaľuje:

- územný plán obce,
- proces tvorby PHRSR a dohliada na proces spracovania a schvaľovania,
- spolupracuje s PSK a poskytuje informácie a podklady pre spracovanie PHRSR obce, podklady pre strategicko – plánovací subregión Horný Šariš ako súčasti Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK na roky 2021- 2030,
- komunitný plán obce,
- ďalšie záväzné nariadenia nevyhnutné na zabezpečovanie fungovania obce.



Foto č. 1–Pohľad na modernizované kultúrno-správne zariadenie Obecného úradu v Radome

A. ÚVOD – Základné východiská procesu tvorby a obsahu PHRSR obce Radoma

Obec Radoma vo Svidníckom okrese má, hoci ako stredná obec, významné poslanie vo výkone samosprávy; a to starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a potreby svojich obyvateľov, prípadne návštevníkov. Tento cieľ napĺňa pomocou procesov zberu aktuálnych dát o svojom území v rámci evidencie štatistických ukazovateľov, denným kontaktom s občanmi a mapovaním ich potrieb. V procesoch plánovania reaguje na mnohé vonkajšie faktory ovplyvňujúce rozvoj obce a následne tomu prispôsobuje rozhodovacie činnosti vedúce k dosahovaniu očakávaných zámerov.

Plánovanie, ako systematický rozvoj cielených programových činností na dosiahnutie cieľov založených na analyzovaní, vyhodnocovaní a triedení predvídaných príležitostí je základným predpokladom pre systematický a efektívny rast kvality života obyvateľov obce a plánovacie dokumenty sú základným nástrojom pre dosahovanie plánovaných cieľov a želateľného stavu vo všetkých segmentoch života v obci.

Obec Radoma zabezpečuje tvorbu a spracovanie vlastných základných a východiskových strednodobých dokumentov a ich plnenie. Vzhľadom na komplexnosť a previazanosť jednotlivých oblastí rozvoja je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce integrovaným a integrujúcim strednodobým strategickým SMART dokumentom, ktorý:

- **zahŕňa existujúce rozvojové sektorové stratégie obce,**
- **spája verejné politiky na obce tak, aby prepoжил rozvoj kvality života obyvateľov, podnikateľského prostredia a prístupu občanov k rozhodovaniu a to najmä inovatívnymi spôsobmi,**
- **efektívne, aktívne a vecne prepája aktérov obecného rozvoja pri procese definovania potrieb, priorít, cieľov, stratégií rozvoja obce, ale aj implementácie, riadenia a monitorovania.**

Najdôležitejším aspektom PHRSR je skutočnosť, že je postavený na vecnom prístupe k riešeniu výziev a problémov rozvoja územia konkrétnej obce založenom na ich poznaní, objektívnom zhodnotení a hľadaní najefektívnejších a najúčinnnejších riešení s využitím najnovších poznatkov, techník a technológií. Výsledkom, a napokon aj cieľom procesu tvorby PHRSR, nie je vypracovanie zoznamu investícií z verejných zdrojov, ale predovšetkým definovanie stratégie obsahujúcej integrovaný a integrujúci súbor formálnych a neformálnych nástrojov (riadiacich, organizačných, inštitucionálnych, finančných, investičných), ktorých nositeľmi sú rôzni aktéri rozvoja obce, a tým aj kraja.

„PHRSR musí tiež spĺňať základné atribúty, ktoré sú predpokladom pre jeho serióznosť a záväznosť“

1. Je v súlade so zákonom č.539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov a spĺňa požiadavky na tvorbu základných dokumentov.
2. Je kľúčovým nástrojom pre implementáciu a územnú koordináciu napĺňania cieľov.
3. Je východiskovým programovacím dokumentom pre implementáciu EŠIF na obecnej úrovni pre aktuálne programovacie obdobie a vychádza z regionálnej a subregionálnej úrovne.

Pre programové obdobie 2021 -2027 bol vytvorený na úrovni PSK **koncept Integrovaných územných stratégií (IÚS)**, ktoré sú kompaktnou súčasťou PHRSR, a tvoria jej logickú a integrálnu časť.

Tento koncept umožní obci Radoma jednoduchší prístup k financovaniu dôležitých územných rozvojových potrieb v rámci implementácie fondov EÚ. Hlavným účelom integrovaného územného rozvoja je totiž zabezpečenie realizácie investícií v rámci viacerých špecifických cieľov Programu Slovensko tak, aby bola podporená komplementárnosť aktivít integrovanej investície a boli finančne podporené v rámci **integrovaných, nie dopytovo-orientovaných výziev**.

Ide o využitie finančných zdrojov na úrovni regiónov a obcí. A to obec dosiahne vytvorením kooperujúcich sietí, partnerstiev a prepojením aktivít aktérov verejného, ale aj občianskeho a súkromného sektora pri dosahovaní multiplikačného efektu jednotlivých investícií na území obce a regiónu.

Ďalším konceptom uplatneným v procese tvorby PHRSR je koncept SMART, ktorý je postavený primárne na využívaní dát, informácií a vedomostí pre rozumné rozhodovanie, t.j. stanovenie priorít rozvoja obce a výberu najoptimálnejších a najefektívnejších nástrojov.

SMART koncept je taktiež integrujúcim prvkom v procese tvorby PHRSR, keďže zabezpečuje prepojenie:

- jednotlivých politik PSK a obcí, vrátane obce Radoma a jeho sociálno-ekonomických partnerov,
- inovatívnych prístupov na riešenie problémov definovaných v analytickej časti dokumentu,
- opatrení na lepšie spravovanie územia obce a uspokojenie potrieb všetkých obyvateľov, podnikateľov a iných subjektov naprieč vekovými a sociálnymi skupinami.

PHRSR obce je tiež postavený na SMART princípoch a pilieroch, ktoré tento rozvojový dokument rámcujú :

A) Cieľové oblasti SMART konceptu definované prostredníctvom priorít:

• Priorita 1 PHRSR obce

Inovatívna a konkurencieschopná regionálna ekonomika = SMART ekonomika - udržateľné, efektívne a konkurencieschopné zhodnocovanie zdrojov.

• Priorita 2 PHRSR obce

Kvalitnejšie životné podmienky obyvateľov obce = SMART komunita - rozvíjajúca sa, učiaca sa, zdravé a aktívne spoločenstvo obyvateľov, podnikateľov, návštevníkov vrátane SMART spravovania/riadenia (governance).

• Priorita 3 PHRSR obce

Rozvinutá infraštruktúra a energetika v priaznivom životnom prostredí = SMART prostredie - ochrana a udržateľné využívanie zdrojov

B) Oblasť nástrojov SMART konceptu

• Priorita 4 PHRSR obce

Strategické riadenie územia a územne vyvážený rozvoj ako nástroj na implementáciu cieľových oblastí v rámci priorít 1-3 = spravovanie, legislatíva, aktéri a participácia, inovácie, koordinácia, plánovanie, investície/rozpočet.

Časti PHRSR obce Radoma a ich obsah

PHRSR obce Radoma je vypracovaný v súlade s „Metodikou tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného SMART (inteligentného, rozumného) rozvoja (2022), ktorá bola schválená generálnym riaditeľom sekcie regionálneho rozvoja Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a rešpektuje odporúčanú schému obsahu PHRSR.

A) Úvod vysvetľuje základné, inštitucionálne a obsahové východiská procesu tvorby dokumentu, legislatívny rámec, ktorý upravuje metodiku tvorby PHRSR obce a jeho vzťah s inými strategickými dokumentmi, vysvetľuje ciele a obsah dokumentu, definuje územie, ktoré dokument rieši, vymenováva východiskové strategické dokumenty pri tvorbe PHRSR a popisuje proces tvorby PHRSR obce s partnermi v kraji.

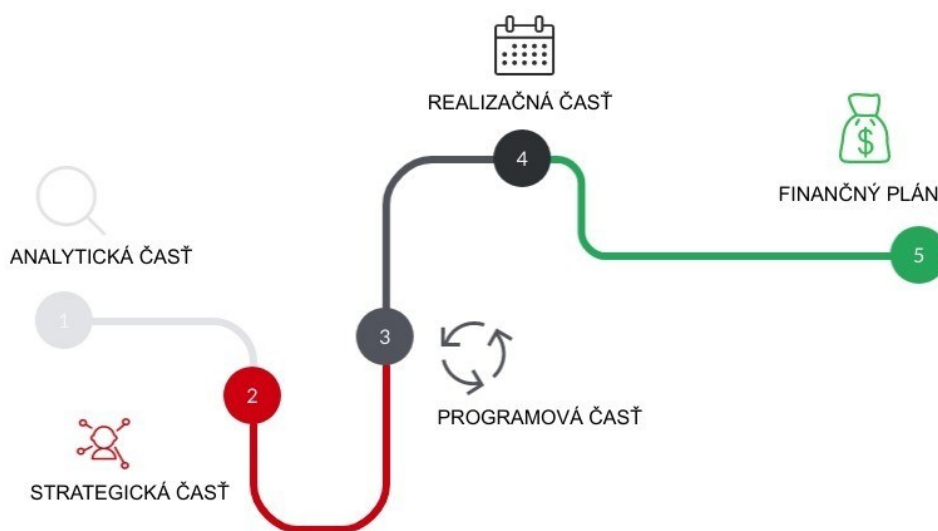
B) Analytické východiská, resp. analytická časť popisuje objektivizovaný cielený výber údajov relevantných pre tvorbu, posúdenie a rozhodovanie o stratégii rozvoja v PHRSR, aktuálny stav a prognózy vývoja v Prešovskom kraji, identifikuje vnútorné potenciály, výzvy, limity a problémy, prostredníctvom SWOT analýz, stromov problémov a stromov riešení.

C-D) Rozvojová stratégia definuje víziu a hlavný cieľ, štruktúru priorít a ich väzby, systém strategických a špecifických cieľov a ich indikátorov vrátane ich zdôvodnenia a popisu.

Kapitola D obsahuje výpočet nástrojov na implementáciu stratégie, t. j. opatrenia a aktivity, rozdelenie úloh, činností a zodpovedností; vrátane ich naviazanosti na možné financovanie z externých zdrojov.

Zároveň sumarizuje zoznam a význam socio-ekonomických partnerov v procese spracovania dokumentu i jeho implementácie a špecifikuje dopad implementácie PHRSR na rozvoj jednotlivých strategicko-plánovacích regiónov.

Po schválení PHRSR obce Radoma bude na dvojročnej báze spracovaný a schválený operačný plán, ktorý bude obsahovať plán realizácie projektov v dvoch rokoch aj s možným finančným krytím.



ČASŤ A – ANALYTICKÁ ČASŤ

A.I ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

1. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE A JEJ STRUČNÝ HISTORICKÝ VÝVOJ

Obec Radoma sa administratívne začleňuje do **okresu Svidník** (NUTS 4), do **Prešovského samosprávneho kraja** (NUTS 3). Skladá sa z jedného katastrálneho územia a počtom obyvateľov 417 (r.2022) patrí medzi stredne veľké obce v regióne Horný Šariš. Obec susedí vo svidníckom okrese s katastrami obcí - Okružle a Šarišský Štiavnik; v stropkovskom okrese - Šandal. Radoma sa nachádza v **Nízkych Beskydách**, v **Ondavskej vrchovine**, v strednej časti údolia **Radomky**, severovýchodného prítoku rieky **Topľa**. V extraviláne obce, za hranicami vlastnej zástavby sa nachádza mokrad' **Radomská slatina** o ploche 9 980 m².

II. Sociálno – ekonomické analýzy

Základná charakteristika

Ukazovateľ	Hodnota
Kód obce	527 751
Názov okresu	Svidník (712)
Názov kraja	Prešovský (700)
PSČ	090 42
Telefónne smerové číslo	054/7881057

Spadovosť obce Radoma

Ukazovateľ	Hodnota
Sídlo matričného úradu	Okružle
Sídlo pracoviska daňového úradu	Svidník
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Giraltovce
Sídlo Okresného súdu	Svidník
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchr. zboru	Svidník
Sídlo Okresného úradu	Svidník
Sídlo Územnej vojenskej správy	Prešov
Sídlo ÚPSVaR	Svidník
Sídlo Okresného úradu – odbor Životného prostredia	Svidník

Technická vybavenosť

Ukazovateľ	Hodnota
<i>Pošta</i>	<i>Okrúhle</i>
<i>Verejný vodovod</i>	<i>nie</i>
<i>Verejná kanalizácia</i>	<i>nie</i>
<i>Kanalizačná sieť pripojená na ČOV</i>	<i>nie</i>
<i>Rozvodná sieť plynu</i>	<i>áno</i>
<i>Internet</i>	<i>áno</i>
<i>Najbližšia zastávka vlakov vzdialenosť v km</i>	<i>zastávka Lipníky 25,5 stanica Bardejov 31</i>

Demografia

Ukazovateľ	Hodnota	
	Rok 2013	Rok 2021
Počet obyvateľov	437	417
Muži	221	215
Ženy	216	202
Predproduktívny vek spolu (0-14)	69	58
Produktívny vek spolu (15 – 60)	299	294
Poproduktívny vek spolu 60-	69	65
Spolu žijúcich obyvateľov:	437	417

Šport

Ukazovateľ	Hodnota
<i>Kúpalisko, umelé alebo prírodné</i>	<i>nie</i>
<i>Telocvičňa</i>	<i>nie</i>
<i>Ihrisko pre futbal</i>	<i>áno</i>
<i>Viacúčelové ihrisko</i>	<i>áno</i>
<i>Rybníky</i>	<i>nie</i>
<i>Cyklotrasy</i>	<i>nie</i>

Kultúra

Ukazovateľ	Hodnota
<i>Knižnica - bibliobus</i>	<i>áno</i>
<i>Premietanie filmov – podmienky</i>	<i>áno</i>
<i>Kultúrny dom (nevyhovuje)</i>	<i>áno</i>

Zdravotníctvo

Ukazovateľ	Hodnota
<i>Lekáreň a výdajne liekov</i>	<i>nie</i>
<i>Samostatná ambulancia praktického lekára pre dospelých</i>	<i>nie</i>
<i>Samostatná ambulancia praktického lekára pre deti a dorast</i>	<i>nie</i>
<i>Samostatná ambulancia praktického lekára stomatóloga</i>	<i>nie</i>
<i>Samostatná ambulancia praktického lekára gynekológa</i>	<i>nie</i>

Životné prostredie

Ukazovateľ	Hodnota
<i>Skládka komunálneho odpadu</i>	<i>nie</i>
<i>Komunálny odpad</i>	<i>áno</i>
<i>Využívaný komunálny odpad</i>	<i>nie</i>
<i>Kompostáreň</i>	<i>áno</i>
<i>Separovaný odpad</i>	<i>áno</i>

Vybrané služby

Ukazovateľ	Hodnota
<i>Predajňa potravinárskeho tovaru</i>	<i>áno</i>
<i>2 Pohostinské zariadenia</i>	<i>áno</i>
<i>Predajňa nepotravinárskeho tovaru</i>	<i>nie</i>

1.1 HISTÓRIA OBCE

V roku 1274 kráľ Ladislav IV. daroval radomský majetok bratom Itemerovi Uzovi a Štefanovi z rodu Tekule. Pri tejto príležitosti vznikla listina, v ktorej bol darovaný majetok charakterizovaný ako roľnícky obrábaný, ale aj miesto častých lovov. V listine z roku 1277 je Radoma jednoznačne uvedená ako dedina. V písomnostiach z 13.-16. storočia sa vyskytuje len pod názvom Radoma a v jeho pravopisných obmenách. V 14. storočí sa názov Radoma vzťahoval aj na panstvo, ku ktorému patrili majetky a dediny v strednej a hornej časti doliny Radomky. Starobylý názov a

rozvinutosť dediny v 13. storočí vedú k názoru, že Radoma je najstaršou dedinou v doline Radomky a patrí k najstarším v okolí a severnom Šariši vôbec. Jestvovala nepochybne pred 11. storočím.

Východne od Radomy bolo hradisko, po ktorom zostal názov, dnes už patriaci k osade Hradisko. Radomský majetok patril následne aj šľachticovi Sinkovi, synovi Tomáša, vlastníkovi panstva Šebeš a šľachticovi Zonkovi. Cudarovci majetok pripojili k panstvu Makovica. V 20-rokoch 15. storočia časť Radomy patrila šľachticovi z Drienova. V druhej polovici 15. a v 16. storočí celá Radoma bola majetkovou súčasťou panstva Makovica. Patrila k slovenským dedinám panstva, Radoma bola najväčšou dedinou v okolí. Neskôr sa časť sedliakov odsťahovala, ale najviac ich zutekalo, prípadne zahynulo počas vpádov poľského vojska v rokoch 1471-1472 a 1491-1492. Po nich v roku 1492 zostali v Radome len dve sedliacke domácnosti, lebo 30 nedávno dedinu opustilo. V dedine bol aj mlyn. V 16. storočí tu už žila domácnosť šoltýsa, postupne pribúdalo sedliackych domácností a domov, takže koncom 16. storočia bola stredne veľkou dedinou. Mala takmer výlučne poddanské obyvateľstvo.

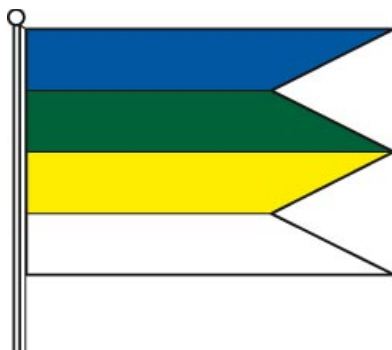
V 17. storočí patrila Rákócziom, v 19. storočí Szirmayom a iným. V roku 1787 mala 45 domov a 413 obyvateľov, v r.1828 - 56 domov a 429 obyvateľov. Obyvatelia Radomy sa zaoberali poľnohospodárstvom, chovom dobytka a pracovali v lesoch. V rokoch 1850-1880 sa mnohí vysťahovali. Obec si zachovala poľnohospodársky ráz aj po roku 1918. JRD bolo v obci založené v roku 1959.

Časť obyvateľstva pracuje v závodoch v Giraltovciach, Stropkove, Svidníku a Košiciach.

1.2 SYMBOLY OBCE



ERB OBCE RADOMA



VLAJKA OBCE

Erb obce znázorňuje v modrom štíte na zvlnenej zelenej pažiti vyrastajúce štyri zlaté klasy. Naľavo od nich je stojaci striebrom odetý muž v čiernom klobúku a krpcoch. Ľavicou sa opiera o striebornú palicu. Nad zlatými klasmi je obrátený strieborný polmesiac. To všetko je prevýšené striebornými hviezdami v horných rokoch štítu. Znamením erbu je poľnohospodársky a zamestnanecký motív podľa odtlačku pečatidla zo začiatku 19. storočia na písomnosti z roku 1854. Erb je zapísaný v Heraldickom registri SR pod číslom HR: R-53/1997. Autormi erbu sú Jozef Petrovič a Mikuláš Lovacký.

Vlajka obce pozostáva z štyroch pozdĺžnych pruhov vo farbách modrej (2/8), zelenej (2/8), žltej (2/8) a bielej (2/8). Vlajka má pomer strán 2 : 3 a ukončená je tromi cípmi, t. j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

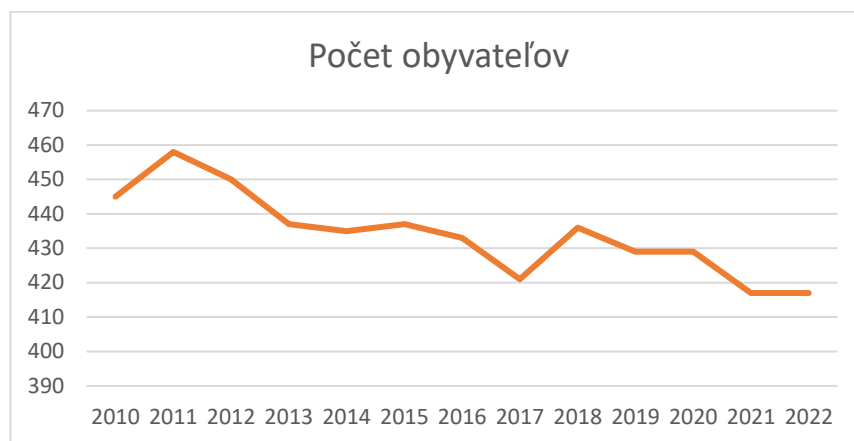
2.OBYVATEĽSTVO

2.1 VÝVOJ POČTU OBYVATEĽOV

Vývoj počtu obyvateľov má od roku 2010 klesajúcu tendenciu. V súčasnosti v obci žije 417 obyvateľov. Trend mierneho poklesu počtu obyvateľov sa očakáva aj do budúcnosti. Súvisí s politicko-ekonomickými podmienkami v obci a regióne, ktoré ovplyvňujú pohyb obyvateľstva za prácou a z toho tiež vyplývajúcich socionálno-demografických ukazovateľov. Prirodzený prírastok medziročne klesá, pričom počet zomrelých je stúpajúci. Migračné saldo ma neustálenú krivku. Schválenie a realizácia opatrení uvedených v PHRSR obce v rokoch 2021–2027 by mala na miestnej úrovni napomáhať rozvoju mikro prostredí v podnikateľskej sfére, čím zabezpečí možnosť uplatnenia sa mladých, ktorí zostanú doma pracovať a pri zakladaní rodín tiež budú mať dostatok alternatív na ich rozvoj v oblasti výchovy, oddychu, kultúry a ostatných činiteľov hodnotených v tzv. indexe šťastia.

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet obyvateľov	445	458	450	437	435	437	433	421	436	429	429	424	417

Tabuľka č. 1: Vývoj počtu obyvateľov v Radome (ŠÚSR, k 1.1.2021)



Graf č. 1 : Vývoj počtu obyvateľov

POHYB OBYVATEĽSTVA

Prirodzený pohyb obyvateľstva:

Ukazovateľ prirodzený pohyb obyvateľstva je vyjadrený prostredníctvom hlavných populačných procesov, ktorými sú pôrodnosť (natalita) a úmrtnosť (mortalita). Prirodzený pohyb vyjadruje rozdiel počtu živonarodených a zomretých. V obci Radoma od roku 2010 do roku 2020 sledujeme v priemere prirodzený úbytok obyvateľstva, a teda počet zomrelých prevyšoval počet narodených detí. **Prirodzený prírastok dosahoval kladné hodnoty iba v roku 2014.** Na udržanie kladných hodnôt prirodzeného prírastku by sa mala obec zamerať na vytvorenie podmienok pre mladé rodiny.

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Narodení	3	2	4	3	5	5	2	2	2	1	4	3	1
Zomretí	5	4	7	12	4	6	8	6	1	2	5	4	5
Prirodzený prírastok/úbytok	-2	-2	-3	-9	-1	-1	-6	-4	1	-1	-1	-1	-4

Tabuľka č. 2: Prirodzený pohyb obyvateľstva (ŠÚSR, 2021)

Migračný pohyb obyvateľstva:

Okrem prirodzeného pohybu má významný vplyv na vývoj počtu obyvateľov aj migračný pohyb obyvateľstva. Migračným pohybom rozumieme migráciu (imigráciu a emigráciu, resp. prisťahovanie a vysťahovanie). Migračné saldo predstavuje rozdiel medzi prisťahovanými a vysťahovanými obyvateľmi. **V rokoch 2010, 2011, 2015, 2016, 2018 a 2022 bolo migračné saldo v obci Radoma kladné,** a teda do obce sa viac ľudí sťahovalo ako z nej odchádzalo. **V rokoch 2012, 2013, 2014, 2017, 2019 a 2021 dosahovalo migračné saldo mínusové hodnoty. Nulové hodnoty v sledovanom období neboli.**

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Prisťahovaní	3	15	2	1	3	6	8	1	18	3	4	1	9
Vysťahovaní	1	8	7	5	6	3	6	9	4	9	3	7	5
Migračné saldo	2	7	-5	-4	-3	3	2	-8	14	-6	1	-6	4

Tabuľka č. 3: Migračný pohyb obyvateľstva (ŠÚSR, 2021)

Celkový pohyb obyvateľstva: Ukazovateľ celkový pohyb obyvateľstva je výsledkom súčtu celkového prírastku/úbytku a migračného prírastku/úbytku. Celkový prírastok bol zaznamenaný v roku 2011, 2015 a 2018.

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Prirodzený prírastok/úbytok	-2	-2	-3	-9	-1	-1	-6	-4	1	-1	-1	-1	-4
Migračné saldo	2	7	-5	-4	-3	3	2	-8	14	-6	1	-6	4
Celkový prírastok/úbytok	0	5	-8	-13	-4	2	-4	-12	15	-7	0	-7	0

Tabuľka č. 4: Celkový pohyb obyvateľstva (ŠÚSR, 2021)

2.2 ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

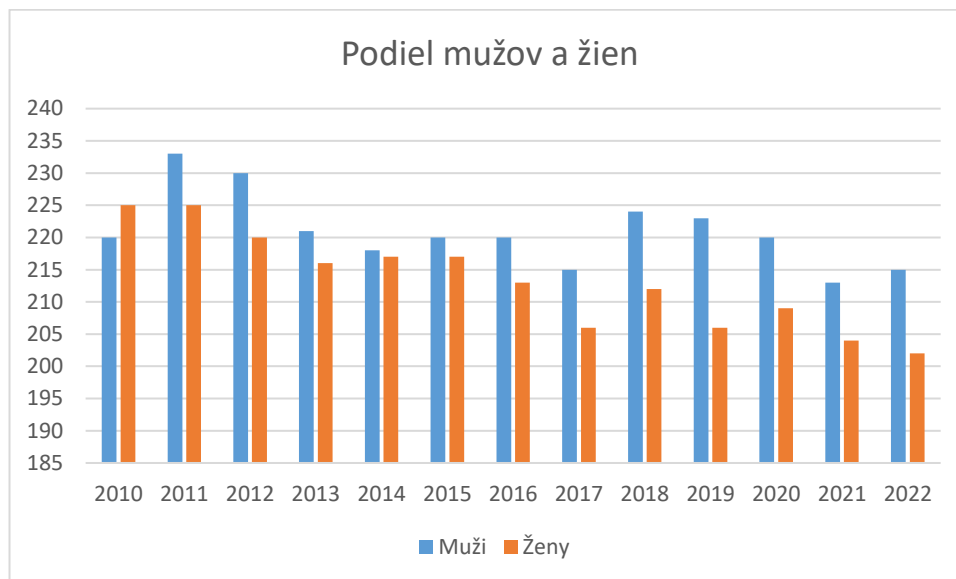
Napriek tomu, že sčítanie obyvateľov v roku 2021 už prebehlo, v grafoch a tabuľkách národnostnej, vzdelanostnej a religióznej štruktúry uvádzame údaje z predchádzajúceho čítania. Údaje budú aktualizované hneď ako sčítanie obyvateľov z roku 2021 Štatistický úrad vyhodnotí.

Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia

V obci Radome **prevažuje počet žien nad počtom mužov iba v roku 2010**. Početná prevaha mužov nad ženami (v Radome veľmi nepatrná), je charakteristická pre vyspelé populácie a tiež pre Slovenskú republiku ako celok.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Muži	220	233	230	221	218	220	220	215	224	223	220	213	215
Ženy	225	225	220	216	217	217	213	206	212	206	209	204	202

Tabuľka č. 5: Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia (ŠÚSR, 2022)



Graf č. 2: Vývoj obyvateľov podľa pohlavia

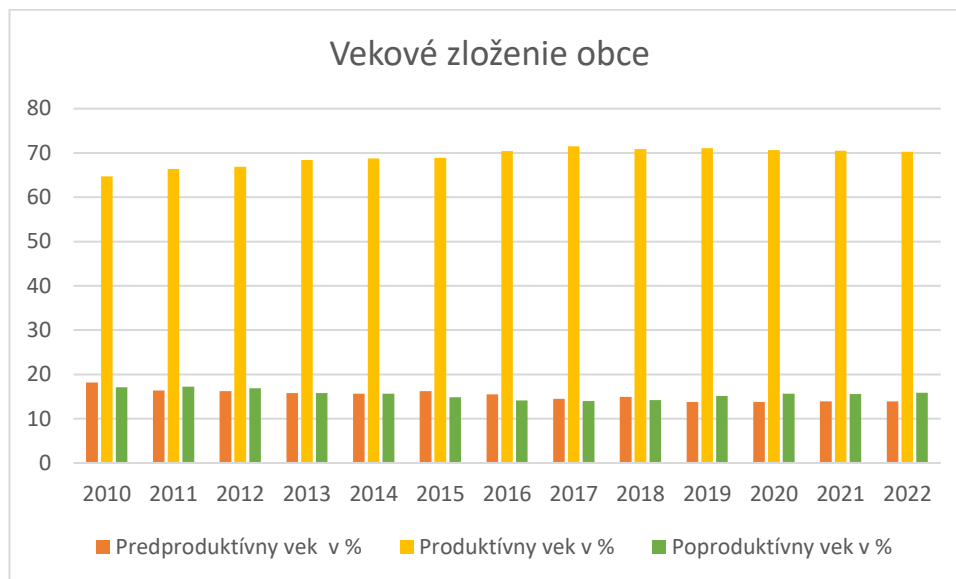
Prevahu mužského pohlavia nad ženským dokazuje aj index feminity, ktorý vyjadruje, koľko žien pripadá na 1000 mužov v danej populácii. V obci Radoma (v sledovanom období od r. 2011) dosahuje index feminity hodnoty vždy nižšie ako 1000 a teda mužské pohlavie počtom prevyšuje ženské pohlavie.

Štruktúra obyvateľstva podľa veku

V obci Radoma môžeme sledovať nepriaznivý vývoj obyvateľstva podľa vekovej štruktúry, pretože **predproduktívna zložka obyvateľstva (0-14 rokov) neprevyšuje poproduktívnu zložku (muži 60 a viac, ženy 55 a viac)**, a teda obyvateľstvo rapídne starne; okrem rokov 2015 až 2018. Počet obyvateľov v poproduktívnom veku mierne stúpa od roku 2017, rovnako v tomto období klesá počet obyvateľov v predproduktívnom veku. Nárast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku znamená, že by sa malo v obci zvyšovať povedomie starostlivosti o obyvateľov v dôchodcovskom veku. Produktívna zložka obyvateľstva každoročne jemne stúpa.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Predproduktívny vek v %	18,2	16,38	16,22	15,79	15,63	16,25	15,47	14,49	14,91	13,75	13,75	13,91	13,91
Produktívny vek v %	64,72	66,38	66,89	68,42	68,74	68,88	70,44	71,5	70,87	71,1	70,63	70,5	70,26
Poproduktívny vek v %	17,08	17,25	16,89	15,79	15,63	14,87	14,09	14,01	14,22	15,15	15,62	15,59	15,83

Tabuľka č. 6 : Vekové zloženie obyvateľstva (SODB, 2021)



Graf č. 3: Vekové zloženie obyvateľstva (SODB, 2022)

Národnostná štruktúra

Najpočetnejšou národnosťou v obci Radoma je **slovenská národnosť (92,69) %**.

Národnosť	Slovenská	Rómska	Poľská	Ruská	Rusínska	Ukrajinská	Nezistené
Počet obyvateľov	393	4	1	1	1	6	19
% obyvateľov	92,69	0,94	0,24	0,72	0,24	1,42	4,48

Tabuľka č. 7: Národnostná štruktúra obyvateľstva (SODB, 2022)

Zaujímavým momentom je prihlásenie sa obyvateľov k ďalšej národnosti, medzi uvedenými pribudla ruská národnosť.

Národnosť	Slovenská	Rómska	Poľská	Ruská	Rusínska	Ukrajinská	Nezistené
Počet obyvateľov	0	1	3	1	9	0	3
% obyvateľov	0	5,88	17,65	5,88	52,94	0	17,65

Tabuľka č. 8: Štruktúra obyvateľstva podľa ďalšej národnosti (SODB, 2021)

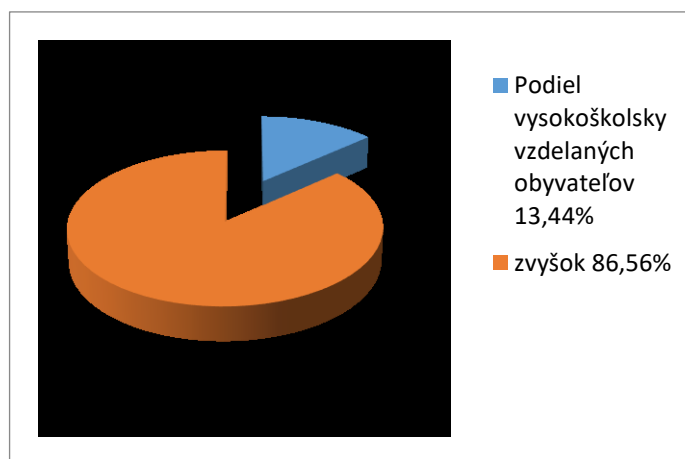
Vzdelanostná štruktúra

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva analyzuje obyvateľstvo z pohľadu najvyššieho dosiahnutého vzdelania.

V obci Radoma **prevláda obyvateľstvo so stredným odborným vzdelaním s maturitou, stredným odborným vzdelaním bez maturity a základným vzdelaním. 13,44 %** dosahuje obyvateľstvo s vysokoškolským vzdelaním.

Vzdelanie	Bez ukončeného vzdelania – osoby vo veku 0-14 rokov	Základné vzdelanie	Stredné odborné (učňovské vzdelanie bez maturity)	Úplné stredné vzdelanie (s maturitou)	Vyššie odborné vzdelanie	Vysokoškolské vzdelanie	Bez školského vzdelania – osoby vo veku 15 rokov a viac	Nezistené
Počet obyvateľov	38	78	98	130	10	57	1	12
Počet obyvateľov v %	8,96	18,4	23,11	30,66	2,36	13,44	0,24	2,83

Tabuľka č.9: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva (SODB, 2021)



Graf č. 4 : Podiel vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov Radomy

Štruktúra obyvateľstva podľa ekonomickej aktivity

Na základe údajov o ekonomickej aktivite vyplývajúcich zo SODB 2021, v čase sčítania žilo v Radome 164 ekonomicky aktívnych obyvateľov a 22 pracujúcich dôchodcov. Nezamestnaných obyvateľov bolo 43. Stredné a vysoké školy navštevovalo 30 študentov. Podrobnejší prehľad štruktúry obyvateľstva podľa ekonomickej aktivity viď tabuľku č. 9

Pracujúci (okrem dôchodcov)	164
Pracujúci dôchodcovia	22
Osoby na materskej dovolenke	1
Osoby na rodičovskej dovolenke	4

Nezamestnaní	43
Žiaci stredných škôl	20
Študenti vysokých škôl	10
Osoby v domácnosti	8
Dôchodcovia	19
Žiak základnej školy	76
Dieťa do začatia povinnej školskej dochádzky	20
Iné	5

Tabuľka č.10: Štruktúra obyvateľstva podľa ekonomickej aktivity (SODB,2021)

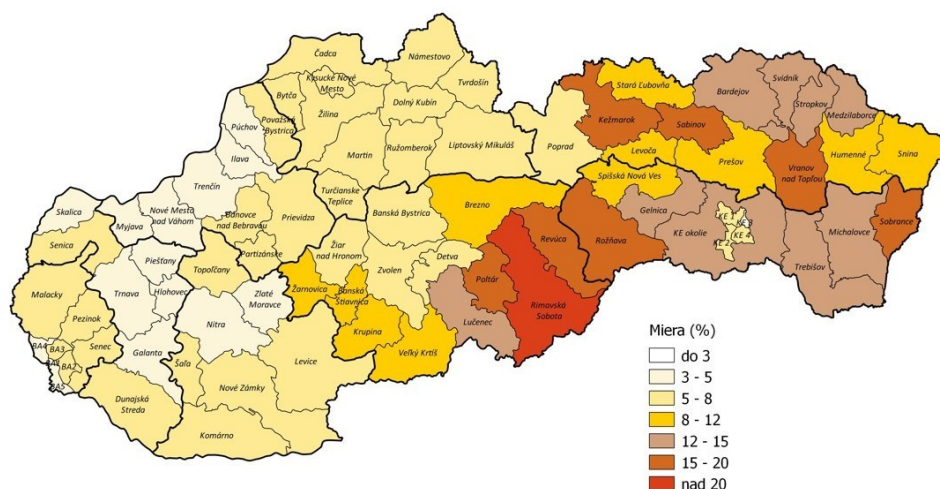


Gr. č. 5: Podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov: 43.68%



Foto Obr. č. 2 NezaNezamestnaní z obce v rámci aktivačných činností

Miera evidovanej nezamestnanosti v okresoch SR k 31.01.2021



Nezamestnanosť má výrazný vplyv na rozvoj každej lokality, predovšetkým prostredníctvom kúpnej sily obyvateľstva na jednej strane a celkovej atraktivity prostredia na druhej strane. Obec Radoma spadá pod NUTS Svidník, kde ku dňu 31.1.2021 bola zaznamenaná miera evidovanej nezamestnanosti 12 až 15 %. Na mape (obrázok č.2) možno pozorovať mieru evidovanej nezamestnanosti v rámci okresov SR. Svidník sa radí k NUTS IV do skupiny okresov s vyššou mierou nezamestnanosti.

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet nezamestnaných	8	8	8	9	8	10	10	11
v %	19,50	18,18	17,85	20,13	17,93	22,02	20,96	21,19

Tabuľka č. 11: Štruktúra nezamestnanosti v obci Radoma (ÚPSVaR, 2021)

Štruktúra nezamestnanosti mala v obci Radoma do roku 2018 rovnomernú tendenciu. V roku 2019 počet nezamestnaných mierne stúpol, pričom celkové % nezamestnanosti je vysoké v priebehu mnohých rokov. V roku 2021 sa o prácu uchádzalo 9 žien a 17 mužov; v roku 2022 ju hľadalo 11 žien a 10 mužov.

RADOMA		
Odvetvie ekonomických činností	absolventi	%
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	14	7,33%
Priemyselná výroba	44	23,04%
Stavebníctvo	24	12,57%

Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	18	9,42%
Doprava a skladovanie	6	3,14%
Ubytovacie a stravovacie služby	1	0,52%
Informácie a komunikácia	3	1,57%
Finančné a poisťovacie činnosti	3	1,57%
Odborné, vedecké a technické činnosti	7	3,66%
Administratívne a podporné služby	6	3,14%
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	6	3,14%
Vzdelávanie	5	2,62%
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	14	7,33%
Ostatné činnosti	3	1,57%
Nezistené	37	19,37%
<i>Spolu</i>	<i>191</i>	

Tabuľka č. 12: Počet obyvateľov podľa odvetvia ekonomickej činnosti v obci Radoma k 1. 1. 2021

Domový a bytový fond

Obec Radoma je charakteristická typickou vidieckou zástavbou. Je to najstaršia obec v okrese Svidník a nachádza sa tu i niekoľko drevených domčekov, vrátane národnej kultúrnej pamiatky – Ľudového domu. Obývaných je 170 domov, z toho viac ako 95 % tvoria rodinné domy. Niekoľko domov je neobývaných z dôvodu nevyhovujúceho technického stavu. Najviac domov bolo podľa údajov ŠÚ SR (r. 2011) postavených v rokoch 1960 až 1990 a od roku 2000 sa intenzita novej výstavby rapídne znižuje. Bytové priestory sa rozširujú rekonštrukciami domov svojpomocne. Najviac bytov je v súkromnom vlastníctve fyzických osôb. Obec by mala zabezpečovať projektovú a rozpočtovú dokumentáciu na výstavbu obecných nájomných bytov, ako jednu z alternatív udržiavania počtu obyvateľov.

Domy podľa typu	Počet
Obývané	170
Rodinné domy	163
Polyfunkčná budova	1
Ostatné budovy na bývanie	2
Ostatné	4

Tabuľka č.13: Domy podľa typu (ŠÚSR, 2021)

Domy podľa formy vlastníctva	Počet
Fyzická osoba	127
Zahraničný vlastník	0
Cirkev	1
Iná právnická osoba	1
Kombinácia vlastníkov	11
Obec	2
Nezistený	28

Tabuľka č. 14: Domy podľa formy vlastníctva (ŠÚSR, 2021)

Štruktúra bytového fondu

	počet miestností	počet	podiel (%)
1.) 1 obytná miestnosť		2	1.14
2.) 2 obytné miestnosti		6	0
3.) 3 obytné miestnosti		38	21.59
4.) 4 obytné miestnosti		26	14.77
5.) 5 obytných miestností		28	15.91
6.) 6 a viac obytných miestností		56	31.82
7.) Nezistené		20	11.36
Byty spolu		176	

Tabuľka č. 15: Štruktúra bytového fondu (SODB, 2021)

3.OBČIANSKA VYBAVENOSŤ



Predškolské a školské zariadenia

V Radome je v prevádzke materská škola s kapacitou 13 detí. Základná škola z dôvodov nenaplnenia školského zariadenia bola zrušená v roku 2006 (13 žiakov). Výchovno-vzdelávacie potreby žiakov z obce zabezpečuje Základná škola (I., II. stupeň) v obci Okrúhle, vzdialená 2,5 km.

Stredné a učňovské školy navštevujú žiaci v Giraltovcích, Stropkove, Svidníku, Prešove a iných okolitých mestách.

	vzdelanie	počet	podiel (%)
1.) bez vzdelania (osoby 0-14 rokov)		38	8.96
2.) základné		78	18.4
3.) stredné odborné učňovské (bez maturity)		98	23.11
4.) úplné stredné (s maturitou)		130	30.66
5.) vyššie odborné vzdelanie		10	2.36
6.) vysokoškolské		57	13.44
7.) bez školského vzdelania (15+ rokov)		1	0.24
8.) nezistené		12	2.83
Spolu			

Tabuľka č. 16 : Obyvateľstvo podľa vzdelania (SODB, 2021)

)



Foto. č. 3 Chudobný chlapec z Radomy – Hradiska obúval a zdobil filmové hviezdy sveta



Zdravotná starostlivosť

V rámci občianskej vybavenosti v obci **n i e** je zdravotné stredisko. Pacienti vyhľadávajú lekársku pomoc na Poliklinike v Gíraltovciach, Svidníku, Stropkove a iných mestách.



Služby

Služby obyvateľom v obci poskytujú:

- Prevádzka potravín **MAJA** v obci Radoma
- 2 Pohostinstvá v obci Radoma
- Stavebné kompletizačné a dokončovacie práce

- *Výstavba obytných a neobytných budov*
- *Špecializované stavebné práce*
- *Pokrývačské práce*
- *Oprava iných osobných potrieb a potrieb pre domácnosti*
- *Technické testovanie a analýzy*

Služby verejnej a štátnej správy poskytujú:

Matričný úrad na OcÚ Okrúhle

Pošta poskytuje služby s dvoma zamestnancami (vedúca + 1 poštová doručovateľka) v obci Okrúhle

Požiarna zbrojnica v Stropkove a v Giraltovciah.



Ochrana majetku

Ochranu majetku a obyvateľov v prípade požiaru v obci zabezpečuje Dobrovoľný Hasičský zbor v Radome a podľa potreby hasiči zo Stropkova a Giraltovec.



Foto č. 4 Družstvo DHZ z obce Radoma po súťaži



Kultúra

Kultúrno – historický a pamiatkovo chránený fond obce predstavuje

- Rímsko-katolícky kostol – klasicistický z roku 1792 – 1797.
- Krstiteľnica z roku 1618
- Drevený rodinný dom (NKP) postavený v roku 1920 na mieste pôvodne vyhoreného staršieho objektu, ktorý obec odkúpila v roku 2014, kde sa realizovali opravy strešnej konštrukcie a statiky. V súčasnosti sa v jeho priestoroch postupne zriaďuje ekomúzeum a na príľahlom pozemku gazdovský dvor s oddychovým priestorom, ktorý vznikne opravou hospodárskeho objektu a vybavenia priestoru prvkami drobnej architektúry. Tým sa umožní rozvoj turizmu a obnova remeselných zručností v rámci plánovaných kultúrnych, prípadne vzdelávacích aktivít.

Obec nemá samostatný objekt kultúrneho domu a tak sa všetky podujatia realizujú v kultúrno-správnej budove obce. Na objekte bola vykonaná rekonštrukcia a modernizácia so zateplením fasády a bezbariérovým prístupom. V obci pôsobí od roku 2023 detský folklórny súbor Radomčanka.



Foto č. 5 Folklórny súbor Radomčanka

Šport



V obci Radoma sa nachádzajú 2 športové kluby – futbalový TJ RADOMKA Radoma a stolnotenisový klub. Zvlášť futbal má dlhoročnú tradíciu. Podmienky pre šport sa zlepšili s výstavbou multifunkčného ihriska s umelým trávnikom, ktorý využívajú rôzne vekové kategórie a umožňuje dlhšiu tréningovú sezónu.



Foto. č. 6: Futbalové družstvo TJ Radomka Radoma



Foto. č. 7: Stolnotenisové družstvo z Radomy

Voľnočasové aktivity

Voľnočasové aktivity obyvateľov sa sústreďujú v rámci obce a blízkeho okolia na využívanie prírodných podmienok, ktoré poskytuje tunajšia príroda. Občania sa v letných mesiacoch venujú pestovaniu plodín na samozásobenie; prechádzkam do prírody spojených so zberom liečivých bylín a húb; návštevou neprevádzkovaných kúpeľov s funkčným minerálnym uhličito - vápenato - siričitým prameňom v Šarišskom Štiavniku, v slatinných areáloch v katastri obce; pozorovaním fauny naviazanej na miestne biotopy; poľovníctvu v rámci poľovníckeho združenia; ale aj výstupom na vrchol Baňa s nadmorskou výškou 526 m. n. m., s útulňou KST Stropkov, s rozhľadovým miestom a turistickými chodníkmi. Profilové pomery terénu podporujú cyklistiku v rôznych úrovniach, v zimných mesiacoch je tu možnosť bežeckého lyžovania.

4. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Elektrická energia



Hlavným napájacím bodom v zásobovaní energiou obce je Energetická rozvodňa transformačná stanica RZ Bardejov, z ktorej vyúsťujú 22 kV distribučné vedenia. Obec má postačujúcu kapacitu transformátorov pre rovnomerné zabezpečovanie dodávky elektriny.

Plynifikácia



Obec Radoma je plynifikovanou obcou, zemným plynom. Rozvody plynu na vykurovanie rodinných domov, občianskej vybavenosti a drobných prevádzok boli realizované prevažne v rokoch 2014. Polovica obce je napojená na STL plynovod z vedenia VTL – Bardejov- Svidník-Stropkov-Medzilaborce.

plynifikácia	počet	podiel (%)
1.) áno	50	29.41
2.) nie	102	60
3.) nezistené	18	10.59
Domy spolu	170	

Tabuľka č. 17: domový fond – plyn (SODB, 2021)

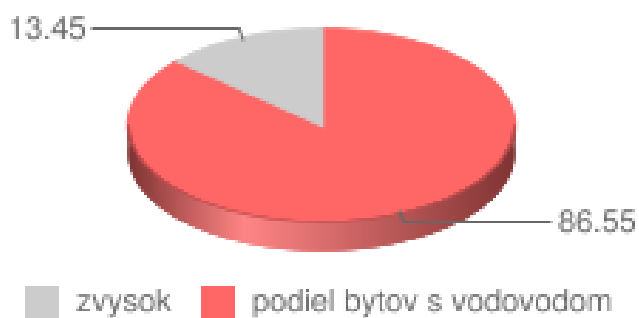
Vodovod



Obec Radoma nemá vybudovaný verejný vodovod. Zdrojom zásobovania pitnou vodou sú lokálne súkromné studne.

typ vodovodu	počet	podiel (%)
1.) v dome - z verejnej siete	1	0.59
2.) v dome - vlastná	138	81.18
3.) mimo domu - z verejnej siete	0	0
4.) mimo domu - vlastná	0	0
5.) bez prípojky	10	5.88
6.) nezistený	21	12.35
Domy spolu	170	

Tabuľka č. 18: domový fond – vodovod (SODB, 2021)



Kanalizácia

Obec Radoma nemá v súčasnosti vybudovanú verejnú kanalizáciu. Odpadová a splašková voda je odvádzaná do prídomyých žump, kde sa odpadové vody vyhnívajú a vyvážajú spoločnosťou Žumpy, alebo iné nádrže sú často nevyhovujúce s priesakmi. Vývoz žump si zabezpečujú na vlastné náklady obyvatelia.

typ kanalizácie	počet	podiel (%)
1.) septik, žumpa	133	78.24
2.) prípojka na kanalizačnú sieť	0	0
3.) domáca čistička odpadových vôd	3	1.76
4.) bez kanalizácie	16	9.41
5.) nezistený	18	10.59
Domy spolu	170	

Tabuľka č. 19: domový fond – kanalizácia (SODB, 2021)

Odpadové hospodárstvo



Vývoz tuhého komunálneho odpadu je zabezpečený prostredníctvom firmy KOSIT, s. r. o., Košice vrátane triedeného odpadu podľa harmonogramu vývozov. V obci nie je zriadený zberný dvor.

Telekomunikácie a internet



Obcou prechádzajú telekomunikačné káble v správe Slovenských telekomunikácií, ktoré umožňujú telefonizáciu a pripojenie i na internet. Územie obce je prekryté signálom pre mobilné siete T – mobile, Orange a O2. V obci je zavedené WIFI

5. EKONOMICKÁ ŠTRUKTÚRA

Ekonomická činnosť sa v obci vykonáva len v obmedzenej miere a v obci je málo podnikateľských subjektov. Rozhodujúcim subjektom je poľnohospodárstvo. Lesnícku činnosť zabezpečuje Urbárska spoločnosť Radoma a Lesy SR. Drevná hmota sa však v obci nespracuje, ale mimo obce. Rezervy v podnikateľských aktivitách sú vo využívaní drevnej hmoty, využití lesných plodín a vidieckej turistike.

rok	Orná pôda	Záhrada	Trvalý trávnatý porast
1996	378,23	19,92	250,46
2022	99,10	19,96	528,96

Tabuľka č. 20: Poľnohospodárska pôda (hektáre) (<https://mojaobec.statistics.sk>)

Názov podniku	Zameranie
Ján Malačina	SHR
Miloslav Malačina	SHR
David Malačina	SHR, Zmiešané hospodárstvo
Irena Ševcová	SHR

Jaroslav Lesňák	SHR
Imrich Malačina	SHR
JM-STAV AGRO, s. r. o.	Ostatné špecializované stavebné práce i. n.
MAJA - Potraviny	Maloobchod s potravinami
TOKA – Radoma, s. r. o.	Spracovanie dreva
František Zelonkay	SHR

Tabuľka č. 21: Podnikatelia v obci – právnické osoby, fyzické osoby a SHR (Interná evidencia 2021)

5.1 ROZPOČET A FINANČNÉ HOSPODÁRENIE OBCE

Rozpočet obce Radoma na rok 2020 bol zostavený podľa ustanovenia § 10 odsek 7) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Rozpočet za rok 2020 bol vyrovnaný

V roku 2020 boli celkové príjmy obce vo výške 208 959 € a výdavky v celkovej v hodnote 208 959 €.

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Príjmy	106 121	123 896	134 916	173 961	198 024	208 959
Výdavky	106 121	123 896	134 916	173 961	198 024	208 959

Tabuľka č. 22 : Prehľad príjmov a výdavkov obce (Interná evidencia, 2021, Tabuľka č. 21b Prehľad príjmov a výdavkov 2021 - 2024

	Schválený rozpočet na 2019 (v EUR)	Rozpočet 2019 po zmenách (v EUR)		Schválený rozpočet na 2020 (v EUR)	Rozpočet 2020 po zmenách (v EUR)
Príjmy celkom	198 024	256 083	Výdavky celkom	208 159	562 712
Bežné príjmy	198 024	201 283	Bežné výdavky	169 089	1781 748

Kapitálové príjmy	0	47 800	Kapitálové výdavky	33 600	221 255
Príjmové finančné operácie	0	7 000	Výdavkové finančné operácie	5 470	169 709

Tabuľka 23 Rozpočet obce k 31.12 2019 (Interná evidencia, 2020)

Najvyššie príjmy dosahovala obec v roku 2020, kedy dosahovali výšku až 562 712 €. V tomto roku mala obec aj najvyššie výdavky. V sledovaných rokoch, od roku 2015, mala obec prebytkový rozpočet, a teda príjmy prevyšovali výdavky obce.

Od roku 2015 daňové príjmy obce stúpili takmer o 69,36%. Postupom času saúmerne zvyšovali všetky položky, najviac sa však od roku 2015 zvýšil Prevod podielu dane z príjmov fyzických osôb (o 55,7 %), Podiel na poplatku za komunálny odpad (112,3%) a podiel na dani z nehnuteľnosti – z pozemkov (o 73 2 %).

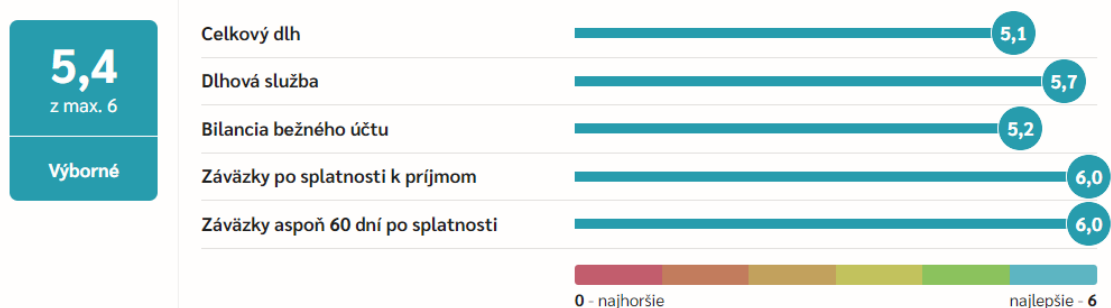
	2015	2016	2017	2018	2019
Prevod podielu dane z príjmov fyz. osôb	106 249	116 325	132 254	140 050	150 971
Podiel na dani z pozemkov	1957	1 057	1 823	1 866	3 447
Podiel na dani zo stavieb	1267	869	903	1 044	1 829
Daň za psa	8	126	171	161	246
Podiel na dani z bytov a NP	0	0	0	0	0
Podiel na poplatku za Komunálny odpad	1 563	1 303	1 250	1 408	3 890
Spolu	111 194	119 680	136 401	144 529	160 303

Tabuľka č. 24 Ostatné príjmy obce

Portál INEKO, ktorý hodnotí finančné zdravie obcí hodnotí hospodárenie obce hodnotou

5,4 z maximálnej hodnoty 6, čo predstavuje dobré finančné zdravie obce.

Finančné zdravie



6. EX – POST HODNOTENIE REALIZÁCIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHRSR A PLNENIA PHRSR 2015 - 2020

Hodnotenie projektových zámerov definovaných v PHRSR za predchádzajúce programové obdobie:

P. č.	Názov zámeru	Zrealizovaný(áno/nie)
1	Verejné osvetlenie v miestnej časti Radoma Hradisko	nie
2	Asfaltovanie cestnej komunikácie v časti obce Hradisko	nie
3	Vybudovanie vonkajšej krížovej cesty	áno
4	Úprava vodného toku rieky Radomka a prítoku Salaš	nie
5	Výstavba multifunkčného ihriska	áno
6	Dostavba autobusových zastávok	nie
7	Výstavba vyhliadkovej veže	nie
8	Modernizácia DHZ	áno
9	Vybudovanie cyklotrasy	nie
10	Výstavba náučného chodníka a odpočívadla v chránenom území Radomská slatina	nie

11	Prestavba a prístavba ZŠ na nájomné byty	nie
12	Výstavba splaškovej kanalizácie napojením troch obcí s pripojením na spoločnú čističku odpadových vôd	nie
13	Výstavba obecného vodovodu	nie
14	Zvýšenie energetickej úspory MŠ	nie

Tabuľka č. 25: Hodnotenie projektových zámerov za predchádzajúce programové obdobia

Počas programového obdobia 2015-2020 sa obec Radoma uchádzala o poskytnutie nenávratných finančných príspevkov (NFP) celkovo vo výške 106 393 €, z čoho boli všetky úspešne zrealizované. Bližšia špecifikácia projektov – ich názov, rok podania žiadosti, žiadateľ, poskytovateľ NFP, ako aj informácia o úspešnosti žiadateľa je uvedená v nasledujúcej tabuľke:

p.č	Rok	Názov projektu	Žiadateľ	Poskytovateľ	Spoluúčasť	Realizácia
1.	2018	Modernizácia hasičskej zbrojnice	Obec Radoma	Dotácia 27 995,-€ MV SR	1 500,-€ - spoluúčasť (CCP 29 495,-€)	Zrealizované
2.	2019	Multifunkčné ihrisko	Obec Radoma	Dotácia 39 000,-€	18 388,-€ spoluúčasť (CCP 57 388,-€)	Zrealizované
3.	2019- 2020	Oplotenie MŠ	Obec Radoma	Dotácia 7 000,-€	9 900,-€ - spoluúčasť (CCP 16 900,-€)	Zrealizované
4.	2019	Workoutové ihrisko	Obec Radoma	Dotácia PSK 800,-€	568,-€ - spoluúčasť (CCP 1 368,-€)	Zrealizované
5.	2020	Rekonštrukcia zázemia TJ	Obec Radoma	Dotácia 10 000,-€	7 212,-€ - spoluúčasť (CCP 17 212,-€)	Zrealizované
6.	2020	Modernizácia KD	Obec Radoma	Dotácia PPA 134 940,-€	51 832,-€ - spoluúčasť (CCP 186 772,-€)	zrealizované
7.	2021	Obnova Ľudového domu	Obec Radoma	Dotácia MK SR 12 000,- € Dotácia MIRRI 22 720,-€	4 248,-€ - spoluúčasť (CCP 38 968,-€)	zrealizované
8.	2021	Krížová cesta	Obec Radoma	Dotácia Obnova dediny 5 000,-€	1 232,-€ - spoluúčasť (CCP 6 232,-€)	Zrealizované
9.	2021	Obnova kuchyne Obecného úradu	Obec Radoma	Dotácia PSK 1 000,-€	1 281,-€ - spoluúčasť (CCP 2 281,-€)	Zrealizované
10.	2022	Chodník pre peších v údolí rozjímania Nad posvätným ružencom	Obec Radoma	Dotácia MIRRI 59 346,-€	5 333,-€ - spoluúčasť (CCP 64 679,-€)	Zrealizované
11.	2022	Projektová dokumentácia Cyklotrasy Okrúhle - Radoma	Obec Radoma	Dotácia PSK 7 500,-€	5 400,-€ (CCP 12 900,-€)	zrealizované

12.	2022	Wifi pre teba	Obec Radoma	Dotácia Ministerstva dopravy a výstavby SR 11 604,-€	780,-€ spoluúčasť (CCP 12 384,-€)	zrealizované
13	2023	Obnova kuchyne OÚ	Obec Radoma	Dotácia PSK 1 000,- €	440,-€ - Spoluúčasť (CCP 1 440,- €)	zrealizované
14	2024	Nákup kompostérov do rodinných domov a drvič drevnej hmoty	Obec Radoma	ENVIROFOND 21 100- €	1 000,- dpoluúčasť (22 100,- €)	zrealizované

Tabuľka č. 26: Hodnotenie úspešnosti realizácie projektov

A.II ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

7. POLOHA

Obec sa nachádza v Nízkych Beskydách v severnej časti Ondavskej pahorkatiny pri rieke Radomka. Je charakteristická členitým terénom a miernymi svahmi. Katastrálne územie patrí do CHKO Východné Karpaty v južnej časti Karpatského oblúku.

8. DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cez obec prechádza cesta I. triedy 1/21 na trase Poľsko – Svidník – Radoma – Prešov – Košice - Maďarsko – Rumunsko. Hromadnú autobusovú dopravu zabezpečuje SAD, a. s., Prešov. Pri ceste 1/21 sú osadené 3 autobusové zastávky, ktoré čaká rekonštrukcia. Z hľadiska dostupnosti má obec dobrú polohu. Sieť obecných komunikácií sprístupňuje jednotlivé obytné časti obce. Tieto majú bezprašnú povrchovú úpravu, čiastočne poškodenú prekopávkami v dĺžke 5 km. Na prepojenie obce s obcou Okružle je spracovaná PD cyklotrasy.

Popri medzinárodnej ceste je vybudovaný chodník pre peších, po jednej strane keďže rozmery cesty a blízkosť rodinných domov neumožňujú vybudovať chodník i po druhej strane. Obec je napojená tiež s ďalším okresným mestom Stropkov, cestou III. triedy cez osadu Hradisko, patriacu k obci Radoma.

vzdialenosť (km)	časová dostupnosť (min)	priama vzdušná vzd.(km)
hlavné mesto: Bratislava	446.0	296
krajské mesto: Prešov	41.1	41
okresné mesto: Svidník	15.4	16

Tabuľka č. 27 Dostupnosť do najdôležitejších miest

8.1 ŽELEZNIČNÁ DOPRAVA

Katastrálnym územím obce Radoma neprechádza žiadna železničná trať. Najbližšie železničné spojenie je v zastávke Lipníky (Nemcovce, okr. Prešov) 25,5 km a stanica v meste Bardejov 31 km.

8.2 ĎALŠIE TYPY DOPRAVY

NÁKLADNÁ AUTOMOBILOVÁ DOPRAVA

Cesty III. triedy nevyhovujú nákladnej automobilovej doprave. Komunikácie môžu byť využívané len pre dojazd, alebo odjazd nákladných áut s tovarom. Preto obec Radoma je veľmi postihnutá hustotou nákladnej i osobnej premávky, hlučnosťou a znečistením ovzdušia. Denne tu prechádza 15 tisíc áut z toho cca 8 tisíc kamiónov. Oneskorenosť výstavby R-4 komplikuje priepustnosť cesty I. triedy cez obec Radomu. Výstavbou R4 získajú Radomčania zníženie negatívnych vplyvov z dopravy. Vybudovanou mimoúrovňovou križovatkou sa budú obyvatelia pohodlne môcť napojiť na R-4 a na ďalšie úseky diaľnic.

8.3 CYKLISTICKÁ DOPRAVA

Zatiaľ v obci nie je vybudovaná žiadna cyklistická infraštruktúra. Je spracovaná PD na prepojenie obce Radoma a obce Okružle, čo umožní žiadať finančné zdroje z Plánu obnovy a odolnosti.

9. PRÍRODNÉ PODMIENKY

Obec Radoma sa nachádza v suprovencii Nízke Beskydy, vo východnej časti Ondavskej vrchoviny v údolí rieky Radomka. Je charakteristická členitým terénom a miernymi svahmi. Katastrálne územie obce patrí do CHKO Východné Karpaty s chráneným územím Radomská slatina, kde sa nachádzajú mokradné spoločenstvá. Prírodný potenciál možno vymedziť na základe geografickej charakteristiky klimatických podmienok, pôdnych a hydrologických podmienok, ako i flóry a fauny. V katastri obce sa nachádza významne chránená časť prírody, pretože tu existujú hodnotné biotopy.

Klimatické podmienky

Celá oblasť leží v klimatickom miernom pásme s priemernou ročnou teplotou vzduchu 7,2 °C. Priemerné zrážky sa pohybujú v rozmedzí 600 – 700 mm.

Hydrologické podmienky

Územie obce patrí do povodia rieky Radomka vlievajúcej sa do rieky Topľa. Hydrologické pomery sú podmienené zrážkami, charakterom zalesnenia a slabou priepustnosťou zlievaných ilimerizovaných pôd. Údolie rieky Radomka v k. ú. obce predstavuje územie s priaznivými prírodnými podmienkami pre rozvoj cestovného ruchu. Poloha obce umožňuje kombináciu návštev Nízkych Beskyd s možnosťou turistických trás počas celého roka. Obec nemá však kvalitné ovzdušie i keď lesy poskytujú možnosti hubárčenia a lovného turizmu a zberu lesných plodov formou vidieckeho turizmu. Dané prírodné podmienky dávajú predpoklady rozvoja rôznych foriem cestovného ruchu, k čomu však chýba infraštruktúra s poskytovanými službami ubytovacími a stravovacími službami.

10. VYUŽITIE ZEME

Podľa štatistického úradu SR v k. ú. obce sa nachádzajú poľnohospodárske pôdy o rozlohe 507 ha. Podiel PP z celkovej rozlohy k. ú. obce je 49 %. V obci sa nenachádzajú žiadne vinice, chmeľnice a ovocné sady. V k. ú. Radoma sa v zmysle zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch pozemkovom fonde a pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov neprebehlo konanie pozemkových úprav.

Zložky využitia zeme		m ²	v %
Pol'nohospodárska pôda-spolu		507 000	49 %
Z toho	Orná pôda	261 000	
	Vinice		
	Záhrady	20 000	
	Ovocné sady		
	Trvalé trávnaté porasty	227 000	
Nepol'nohospodárska pôda - spolu			42 %
Z toho	Lesné pozemky	436 000	
	Vodné plochy		
	Zastavané plochy a nádvoría		
	Ostatné plochy		
Celková výmera		943 000	91 %

Tabuľka č. 28: Využitie zeme (SODB, 2021)

11. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

11.1 KVALITA OVZDUŠIA A POVRCHOVÝCH A PODZEMNÝCH VÔD

Kvalita ovzdušia je tejto lokalite nevyhovujúca a nespĺňa podmienky vyššieho štandardu. Kvalita je narušená najmä medzinárodnou kamiónovou dopravou a sčasti domovým vykurovaním drevom, i keď v obci sú rozvody plynu.

11.2 CHRÁNENÉ ÚZEMIA



Geomorfologické členenie Slovenska (Štátny Geologický ústav Dionýza Štúra, 2011)

Rozvojové zámery obec špecifikuje v územnom pláne, ktorý plánuje obec zadať na spracovanie odbornej firme. Budúci územný plán obce bude zosúladený s nadradenou ÚRD PSK a bude rešpektovať verejno-prospešné stavby a chránené územia, vrátane rešpektovania rieky Radomky. V jej meandroch bol v roku 2000 vyhlásený areál so 4. stupňom ochrany vo výmere 1 ha. Chránené územie európskeho významu – **Radomská slatina**, je atakované neúnosnou dopravnou vyťaženosťou v jeho bezprostrednej blízkosti. Minerálne pramene, ale aj skladba biotopu v tejto lokalite ho predurčujú na mnohostranné využitie v rámci turizmu, liečebných procedúr, vzdelávania školskej mládeže a zachovania pôvodných tiež chránené druhov rastlín a živočíchov pre ďalšie generácie. **V obci rastú 250-ročné 3 lipy malolisté.**



Foto č. 9 Novovybudovaný prístupový chodník ku kostolu



Schéma č.2: Geomorfologické členenie Slovenska (Štátny Geologický ústav Dionýza Štúra, 2021)

12. CESTOVNÝ RUCH

Podľa regionalizácie cestovného ruchu v SR je obec Radoma súčasťou Šarišského regiónu CR. Katastrálne územie obce predstavuje územie s priaznivými podmienkami na celoročný cestovný ruch. Poloha obce s jej zaujímavosťami, neďalekými pamätihodnosťami drevenej architektúry, bojísk z I. a II. svetovej vojny, múzejníctva, bohatej flóry a fauny vytvára možnosti využívania turistických trás na rodinné výlety a spoznávanie okolitej prírody počas celého roka.

V obci a jej katastri sa však žiadne ubytovacie a stravovacie zariadenia, rekreačné lokality a značené turistické a cyklistické trasy nenachádzajú. V obci však sú vhodné objekty na možnosti ubytovania, no chýba dôležitá infraštruktúra. Najbližšie ubytovacie a stravovacie zariadenie je v objekte bývalých kúpeľov v obci Šarišský Štiavnik.



Foto č. 10 Ľudový dom (NKP) po výmene strešnej konštrukcie a zosilnenie statiky objektu

A.III ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU

SWOT ANALÝZA A SYNTÉZA VÝSLEDKOV

SWOT analýza (Strong points, Weak points, Opportunities, Threats) hodnotí vnútorné silné a slabé stránky, vonkajšie príležitosti a ohrozenia obce podľa dôležitosti. SWOT analýza tvorí základ pre spracovanie rozvojovej stratégie. Ide najmä o vzájomné porovnávanie vnútorných silných a slabých stránok obce a možností a ohrození, ktoré pôsobia na ďalší rozvoj územia z vonkajšieho prostredia.

SILNÉ STRÁNKY		SLABÉ STRÁNKY	
		OBYVATEĽSTVO	
- Vhodné stavebné pozemky pre výstavbu rodinných domov - Dopravná dostupnosť obce a jej napojenie na cieľové miesta CR		- Prirodzený úbytok obyvateľstva - Málo pracovných príležitostí priamo v obci - Nižšia úroveň v rámci vzdelanostnej štruktúry obyvateľstva - Slabé legislatívne a právne vedomosti v oblasti podnikania, najmä v turizme.	

		OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	
- Komplexné pokrytie telekomunikačnými sieťami a internetovým pripojením - Separovanie odpadu - Funkčnosť služieb vývozu fekálií		- Absencia denného stacionára pre seniorov a ZŤP - Nevybudovaná kanalizácia s ČOV a vodovodná sieť - Nevybudované zdravotné stredisko s lekárňou - Chýbajú komplexné inžinierske siete - Neupravené vodné toky - Nenapojená celá obe na plyn	
		SAMOSPRÁVA	

• Finančné zdravie obce • Aktívna samospráva v snahe o získanie a využívanie externých finančných zdrojov – ako sú štátne dotácie, finančné zdroje z EÚ a iné • Ukončená rekonštrukcia budovy obecného úradu • Efektívny spôsob komunikácie s obyvateľmi prostredníctvom obecnej stránky • Zapojenie sa do aktivít Miestnej akčnej skupiny MAS Topoľa • Nízke dane a poplatky v obci	• Nízke zapojenie obyvateľov do procesu plánovania • Nepostačujúce technické vybavenie obecného úradu
---	--

POLOHA A DOPRAVA

• Výhodná poloha v blízkosti poľskej hranice • Možnosť cezhraničnej spolupráce (Poľsko, Ukrajina) • Výhodná poloha z hľadiska blízkosti okresného mesta Svidník a mesta Gíraltovcé, Stropkov • Dobrá dopravná dostupnosť	• Absencia cyklistickej trasy a motoristickej dopravy • Nekvalitná dopravná infraštruktúra obecných ciest a chýbajúcich chodníkov pre peších
---	---

PRÍRODNÉ PODMIENKY, VYUŽITIE ÚZEMIA A CESTOVNÝ RUCH

• Podiel zastavaných plôch na celkovej výmere územia • Výskyt vzácných spoločenstiev fauny, flóry • Lesy bohaté na lesné plody • Vhodné podmienky na lovnú turistiku • Vhodné podmienky pre oboznámenie sa vojenskou históriou I. svetovej vojny • Možnosti chalupárčenia • Chránené územie Radomská slatina s výskytom minerálneho prameňa	• Nevybudované ubytovacie a stravovacie zariadenia • Chýba informačné turistické centrum • Nedostatočná propagácia regiónu a obce • Nepripravenosť občanov na poskytovanie základných a doplnkových služieb vidieckeho turizmu
---	---

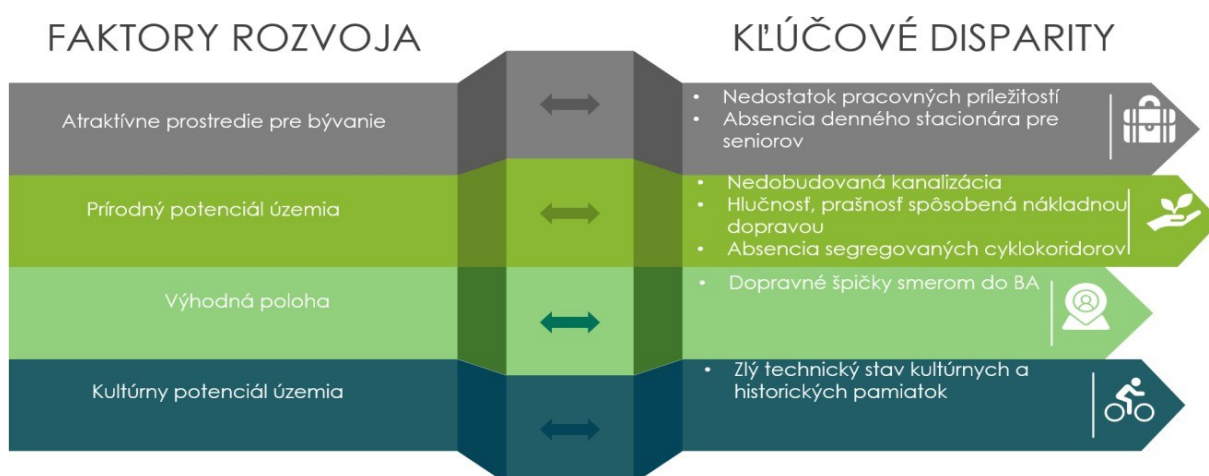
PRÍLEŽITOSTI

OHROZENIA

◦ Vybudovanie kanalizačnej siete s ČOV a vodovodom • Využívanie externých finančných zdrojov • Príležitosť spolupráce v rámci regiónu s osobitným zreteľom na medzinárodnú spoluprácu • Rozširovanie vhodných lokalít pre výstavbu individuálnej a hromadnej bytovej výstavby • Zvýšený záujem o voľnočasové aktivity v prírode (turistika, beh, cyklistika a pod.) • Rozvoj turizmu vďaka prírodnému potenciálu územia na existencii sakrálnych a historických pamiatok a kultúrnych podujatí	• Zvyšovanie nezamestnanosti • Nízky záujem investorov o podnikanie v území • Sťahovanie obyvateľov za prácou do iných miest • Presun kompetencií na samosprávy bez adekvátneho presunu finančných zdrojov • Zdravotná kríza a s ňou spojená hospodárska kríza • Ohrožovanie a znižovanie kvality podzemných vôd nedostatočne utesnenými žumpami
---	---

14. HLAVNÉ DISPARITY A FAKTORY ROZVOJA

Zistenie najvýznamnejších silných stránok, slabých stránok, príležitostí a ohrození vo SWOT analýze nám umožňuje identifikovať kľúčové disparity a faktory rozvoja. Hlavné faktory rozvoja je možné určiť pomocou kombinácie silných stránok a príležitostí, zatiaľ čo hlavné disparity rozvoja je možné identifikovať na základe kombinácie slabých stránok a ohrození. Poznanie hlavných faktorov, ako aj disparít rozvoja prispieva k efektívnemu zadefinovaniu vhodnej stratégie rozvoja, ktorou by sa mala obec Radoma v nasledujúcom plánovacom období uberať.



15. STEEP ANALÝZA

Ďalším druhom analýzy, ktorá je často používaná v strategickom plánovaní, je tzv. **STEEP analýza**. Zameriava sa na komplex sociálnych, technických, ekonomických, ekologických a politických faktorov. Analyzuje tak výhradne externé prostredie, ktoré podmieňuje spôsob a metódy riadenia a plánovania v obci.

Sociálne faktory zahŕňajú predovšetkým faktory súvisiace so spôsobom života ľudí vrátane ich hodnôt, akými sú napr. demografické faktory, úroveň vzdelania, prevažujúce hodnoty obyvateľov, štruktúra školstva a mnoho iných príbuzných faktorov.

Technické faktory predstavujú všetky faktory, ktoré súvisia s vývojom výrobných prostriedkov, materiálov, procesov, know-how a nových technológií a majú dopad na rozvoj obce.

Z ekologických faktorov je dôležitý predovšetkým trvalo udržateľný rozvoj krajiny, ktorý súvisí s limitovanými zdrojmi a stále vzrastajúcimi nárokmi na ich využívanie.

Politické faktory zahŕňajú všetky faktory vyššej politickej moci od štátnej až po medzinárodnú úroveň. Tieto faktory mnohokrát tvoria právny rámec, ktorý podporuje alebo naopak môže brzdiť rozvoj.

Do STEEP analýzy sú často zahrnuté aj hodnoty obyvateľstva, zamestnancov, podnikateľov a rôznych zainteresovaných strán, ktoré pôsobia v externom prostredí obce

SOCIÁLNE FAKTORY

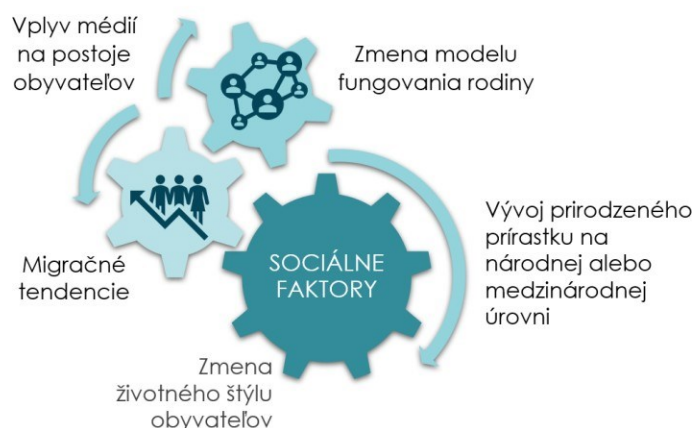


Schéma. Č. 3: Tabuľka vplyvu sociálnych faktorov na rozvoj obce

EKONOMICKÉ FAKTORY



Schéma č. 4 Vplyv ekonomických faktorov na rozvoj obce

EKOLOGICKÉ FAKTORY



Schéma č. 6 Vplyv ekologických faktorov na rozvoj obce

TECHNICKÉ FAKTORY

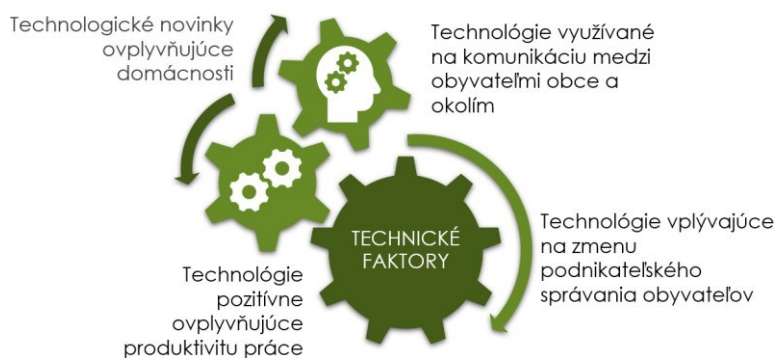


Schéma č. 7 Vplyv technických faktorov na rozvoj obce

POLITICKÉ FAKTORY



Schéma č. 9: Vplyv politických faktorov na rozvoj obce

HODNOTY

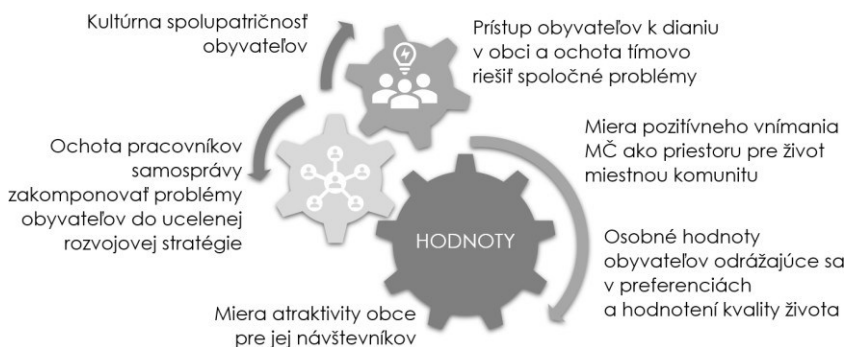
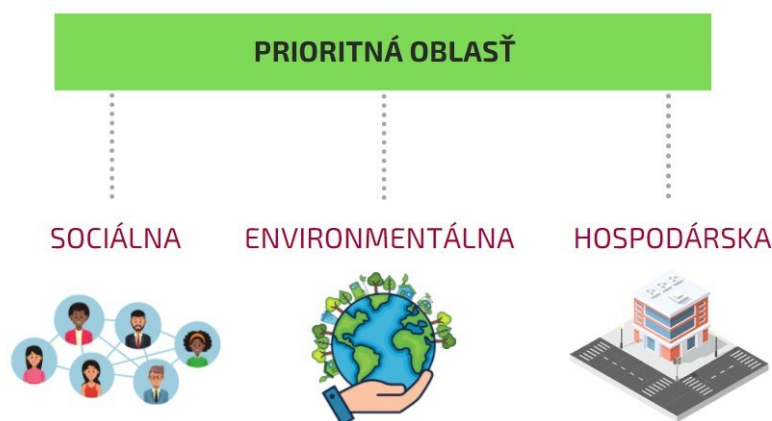


Schéma č. 10 Vplyv hodnôt obyvateľov na rozvoj obce po naplnení strategickje vízie obce

ČASŤ B – STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoma na roky 2023 – 2030 nadväzuje na komplexnú analýzu územia vypracovanú v analytickej časti a obsahuje stratégiu udržateľného rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné špecifikácie rešpektovaním princípov európskej, národnej a regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého a udržateľného rozvoja územia. Obsahuje rozvojovú víziu, formuláciu a návrh stratégie rozvoja, taktiež aj formuláciu cieľov v oblastiach hospodárskej, sociálnej a životného prostredia

STRATEGICKÁ VÍZIA



Pri realizácii stratégie je kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu spolupráce medzi hlavnými oblasťami hospodárskou, sociálnou a životným prostredím, definovanými v dokumente. Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Radoma na roky 2023 - 2030 boli zohľadnené priority SR definované v dokumentoch EÚ. Jednotlivé členské štáty EÚ majú podľa návrhu všeobecného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, povinnosť predložiť svoje partnerské dohody v súlade s princípom partnerstva.

Východiská pre realizáciu integrovaného prístupu v SR zakotvuje Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej PD SR), uzatvorená s Európskou komisiou a je základným strategickým dokumentom vypracovaný Slovenskou republikou za účasti partnerov, ktorým sa stanovuje stratégia, priority a opatrenia na účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov Európskej únie.

Je základom pre čerpanie fondov Európskej únie na území Slovenskej republiky.⁴³ Európska komisia zverejnila v máji 2018 návrh viacročného financovania EÚ na roky 2021 – 2027 a návrh legislatívneho balíka pre politiku súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027, ktorá má podporovať dva hlavné ciele → investovanie do rastu a zamestnanosti, → európska územná spolupráca. Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti :

1. Inteligentnejšia Európa

2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa

3. Prepojenejšia Európa

4. Sociálnejšia Európa

5. Európa bližšie k občanom

16. VÍZIA STRATÉGIE ÚZEMIA Slovenska 2030

Vízia stratégie Slovensko 2030 „**Slovensko je krajina s vysokou životnou úrovňou, kvalitnými verejnými službami a zdravým životným prostredím pre všetkých obyvateľov.**“ Ekonomický rozvoj sa opiera o inovácie a odvetvia s vysokou pridanou hodnotou, čo vedie k rastu životnej úrovne obyvateľov pri vyváženom pomere pracovného a rodinného života.

Vízie a ciele na regionálnej úrovni

Vízia Prešovského samosprávneho kraja v regionálnom rozvoji je „Vzájomná spolupráca jednotlivých aktérov z akademickej, podnikateľskej a verejnej obce s cieľom mobilizácie sociálneho kapitálu obyvateľov Prešovského kraja pri hľadaní riešení aktuálnych problémov v oblasti regionálneho rozvoja“.

17. VÍZIA A HLAVNÝ CIEĽ OBCE RADOMA

Analýzou súčasného stavu obce, analýzou doposiaľ realizovaných a plánovaných aktivít a analýzou hlavných faktorov bola sformovaná vízia obce do roku 2030:

„OBEC RADOMA JE KONKURENCIESCHOPNÁ A VŠESTRANNE SA ROZVÍJAJÚCA S ATRAKTÍVNÝM PROSTREDÍM PRE ŽIVOT, KTORÁ VYUŽÍVANÍM SVOJHO VNÚTORNÉHO POTENCIÁLU, S PODPOROU INOVATÍVNYCH A EKOLOGICKEJŠÍCH RIEŠENÍ A ROZVÍJAJÚCIMI SA SLUŽBAMI, ZABEZPEČUJE ZVYŠOVANIE SVOJEJ ATRAKTIVITY A KVALITY ŽIVOTA“.

Vízia je predstava obyvateľov o budúcnosti, ako by mala obec Radoma vyzerat' v roku 2030.

K napĺňaniu rozvojovej vízie obce na základe analýzy terajšieho stavu a predpokladov ďalšieho rozvoja obce bol **navrhnutý hlavný cieľ rozvoja obce Radoma do roku 2030**

„EFEKTÍVNYM VYUŽÍVANÍM PRÍRODNÝCH, HISTORICKÝCH, KULTÚRNYCH A ĽUDSKÝCH ZDROJOV, PRI ZABEZPEČENÍ TRVALO UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA OBCE, PODPOROU INOVÁCIÍ A ROZVOJA SLUŽIEB S DODRŽANÍM ZÁSAD OCHRANY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA, VYTVÁRAŤ PODMIENKY K ZVYŠOVANIU ATRAKTIVITY OBCE A ZVYŠOVANIU KVALITY ŽIVOTA VŠETKÝCH JEJ OBYVATEĽOV“.



Foto č. 11: Takto bude zrealizovaný oddychový priestor pre dospelých i deti v rámci aktívneho oddychu

Cieľom strategickej časti programu je navrhnuť priority a opatrenia, ktoré budú viesť k naplneniu stanovenej vízie. Stratégia rozvoja obce vychádza najmä z detailného poznania jej vnútorného prostredia a z poznania potrieb obyvateľstva, pričom priamo nadväzuje na výsledky analýz.

Základom definovania rozvojovej stratégie je stanovenie základnej hierarchickej štruktúry, ktorá v dokumente je tvorená:

- **prioritnými oblasťami s prioritnými cieľmi,**
- **prioritami s ich špecifickými cieľmi,**
- **opatreniami,**
- **aktivitami.**

Špecifické ciele naplňajú prioritné ciele a predstavujú charakteristiku vízie a hlavného cieľa a pozostávajú z opatrení a aktivít. Obsahom opatrení sú aktivity pomáhajúce realizovať jednotlivé programy a tieto priority stratégie. Aktivita je súhrn činností, ktoré sa bude snažiť obec realizovať a tým naplňať svoj rozvojový program. Rozvojovú stratégiu obce Radoma vypracovanej v súlade s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 predstavuje vízia a hlavný cieľ, ktorý pozostáva z troch prioritných cieľov vychádzajúcich z identifikovaných potrieb územia a určujú tri základné prioritné rozvojové oblasti s prioritnými cieľmi (PC):

Hospodárska oblasť PC1:

Zabezpečiť zvyšovanie atraktivity obce rozvojom konkurencieschopnej miestnej ekonomiky, podporou podnikania, zamestnanosti, modernizáciou s dobudovaním technickej a dopravnej infraštruktúry a rozvojom cestovného ruchu pri dodržaní zásad ochrany životného prostredia.

Sociálna oblasť PC2:

Zabezpečiť kvalitné životné podmienky podporou rozvoja občianskej vybavenosti, sociálnych služieb, bývania, vzdelávania a bezpečnosti.

Oblasť životné prostredie PC3:

Realizovať opatrenia smerujúce k ochrane a zlepšovaniu kvality životného prostredia a zdravia občanov. Každú z týchto prioritných oblastí tvoria priority, z ktorých každá má svoj špecifický cieľ, ktorých napĺňanie bude zo strednodobého hľadiska prispievať k naplneniu hlavného cieľa rozvojovej stratégie

ČASŤ C – PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť PHRSR obce Radoma pozostáva z definície cieľov a popisu pripravovaných opatrení a aktivít, ktoré budú slúžiť ako podklad pre realizačnú finančnú časť rozvojovej stratégie na obdobie rokov 2021až2027. V nasledujúcich tabuľkách sa nachádzajú zoznamy konkrétnych aktivít prislúchajúcich k jednotlivým opatreniam, pričom farebné odlíšenie predstavuje príslušnosť opatrení a aktivít k cieľom definovaným v strategickej časti.

Implementácia opatrení a aktivít pri realizácii priorít v sociálnej, hospodárskej a environmentálnej oblasti

PRIORITNÁ OBLASŤ – 1. SOCIÁLNA



SOCIÁLNA OBLASŤ			
Cieľ	Opatrenie	Aktivita	Suma
Zlepšiť doplnkovú rekreačnú vybavenosť v obci pre aktívny oddych v obci	1.1 Zriadiť oddychové priestory so športovou a technickou vybavenosťou pre dospelých a hernými prvkami pre deti	1.1.1 Spracovať štúdiu a PD pre oddychové zóny v obci.	15 000,-€
		1.1.2 Vybudovať oddychové priestory s prvkami drobnej architektúry, informačnými tabuľami, hernými prvkami, športovým vybavením, vybudovaním rozhľadne, prekážkovej dráhy špeciálneho chodníka k minerálnemu prameňu v chránenom území Radomská slatina.	252 200,-€
Vybudovať cyklotrasu v úseku obce Okružle – Radoma súbežne s cestou I. triedy	1.2 Využiť všetky prostriedky na zlepšenie cyklistickej infraštruktúry ako východisko prepojenia cieľových miest CR	1.2.1 Majetkovo právne vysporiadať pozemky pod cyklotrasou a predložiť žiadosť o stavebné povolenie, kde žiadateľom bude obec Okružle. Spracovať žiadosť o poskytnutie NFP. 1.2.2 Realizácia projektu cyklotrasy	527 400,-€
Skvalitnenie životných podmienok pre seniorov	1.4 Vybudovanie 10 sociálnych jednoizbových bytov	1. 4.1 Vykúpenie pozemkov, spracovanie kompletnej PD s technickou infraštruktúrou a samotnou výstavbou jednoizbových bytov	250 000,-€

SOCIÁLNA OBLASŤ			
Rozšírenie aktivít pre deti Materskej školy	1.5 Zriadiť v areáli MŠ rozprávkovú záhradu pre deti	1.5.1 Vybudovanie rozprávkovej záhrady s domčekom plným aktivít pre deti MŠ	8 000,-€

Tabuľka č. 29: Ciele, opatrenia a aktivity v sociálnej oblasti



PRIORITNÁ OBLASŤ - 2. HOSPODÁRSKA

HOSPODÁRSKA OBLASŤ			
Cieľ	Opatrenie	Aktivita	Suma
Ukončiť revitalizáciu Ľudového domu s vonkajším priestorom a rekonštrukciou hospodárskeho objektu	2.1 Zriadiť plnofunkčný oddychový priestor na gazdovskom dvore pri Ľudovom dome ako východiskový bod po vojnových cestách z I. a II. svet. vojny	2.1.1 Rekonštrukcia hosp. objektu a prístavby hygienických zariadení s vybudovanou zdravotníckou, elektroinštaláciou a výmenou krovu a elektroinštaláciou objektu domu ako i oplatenia areálu domu so vstupnou bránou, osadením informačných tabúlí a prvkov drobnej architektúry v areály.	96 000,-€
Zlepšiť organizáciu výstavby v obci vypracovaním územného plánu	2.2 Stanoviť pravidlá výstavby v obci	2.2.1 Spracovanie územného plánu , jeho pripomienkovanie a predloženie na schválenie do OÚ.	15 000,-€
Zlepšiť kvalitu verejného osvetlenia a zníženie nákladov na energie a zlepšenie sledovanosti diania v obci	2.3 Zlepšiť stav verejného osvetlenia a vybudovanie kamerového systému	2.3.1 Spracovať PD, doplniť sieť rozvodov osvetlenia svietidlá za LED a zriadiť kamerový systém, vybudovať rozvody a umiestniť kamery s ich napojením	50 000,- €

HOSPODÁRSKA OBLASŤ			
Zvýšenie hodnoty krstiteľnice - NKP	2.4 Umeleckou obnovou zvýšiť hodnotu NKP - krstiteľnice	2.4.1 Realizovať obnovu krstiteľnice za účelom jej umeleckej hodnoty a životnosti	6 400 €
Skvalitniť dopravnú doplnkovú infraštruktúru	2.5 Vybudovanie autobusovej zastávky a parkoviska	2.5.1 Realizovať výstavbu autobusovej zastávky a parkoviska pri ceste I/21	53 200
Skvalitnenie pohrebných služieb a vybavenosti obecného cintorína	2.6 Zvýšiť ochranu priestorov cintorína, rekonštruovať Dom Nádeje, zriadiť kolumbárium	2.6.1 Obnoviť z dvoch tretín oploenie cintorína, vybudovať prístupové chodníky k hrobovým miestam, obnoviť vojenské hrobové miesta, rozšíriť priestory Domu Nádeje, vybudovať predĺžením strešnej konštrukcie prístrešok a vytvoriť miesto pre zriadenie kolumbária.	66 000
Zmeniť účel využívania bývalých priestorov základnej školy 1 stupňa v obci	2.7 Spracovať štúdiu realizovateľnosti využitia objektu bývalej ZŠ	2.7.1 Spracovať PD so zameraním na výsledky štúdie. Priestory tried a ostatných školských priestorov využiť na zriadenie spoločenských priestorov s kuchyňou a hygienickými zariadeniami. Byty prebudovať na kancelárske priestory pre premiestnenie OÚ. Nadstavbou nad učebnými priestormi zriadiť priestory pre ubytovacie služby nižšieho štandardu.	193 500

Tabuľka č. 30: Ciele, opatrenia a aktivity v hospodárskej oblasti



PRIORITNÁ OBLASŤ – 3. ENVIROMENTÁLNA

ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ			
Cieľ	Opatrenie	Aktivita	Suma
Zlepšenie kvality ŽP zlepšením prietoku obecného potoka	3.1 Zabránenie mimoriadnym udalostiam reguláciou potoka zlepšením jeho prietoku	3.1.1 Realizovať reguláciu potoka jeho vyčistením, prehĺbením koryta a jeho úpravou polo vegetačnými panelmi a spevnením brehov v dĺžke 1 100 m	134 000,-€
Spracovať kompletnú projektovú dokumentáciu pre zabezpečenie zásobovania pitnou vodou a likvidáciou odpadu v obci Radoma	3.2 Jednu z najväčších environmentálnych záťaží v obci urýchlene riešiť spracovaním PD pre zásobovanie pitnou vodou a vybudovaním kanalizačnej siete a výstavby ČOV	3.2.1 Spracovať projektovú dokumentáciu pr vybudovanie vodovodnej siete v obci s napojením na vodovodný rad Starina, a vybudovať kanalizačnú sieť a jej napojenie na ČOV.	50 000,- €
Efektívnejšie využívanie dažďovej vody a znižovanie škôd pred záplavami	3.3 Vybudovanie systému zachytávania a akumulácie dažďovej vody	3.3.1 Spracovať PD pre a vybudovanie dažďovej kanalizácie vedľa obecných ciest so systémom zberačov vody do zberných nádrží a jej využívanie v prípade sucha a mimoriadnych udalostí	250 000,-€
Likvidácia biologického odpadu a jeho využívanie	3.4 Zvýšiť úroveň likvidácie biologického odpadu nákupom komposterov do domácností a drtiča na dreviny	3.4.1 Nakúpiť pre každú domácnosť a prevádzku v obci kompostery a drtič na drevný odpad	37 500,- €

Tabuľka č. 31: Ciele , opatrenia a aktivity v environmentálnej oblasti

PROJEKTOVÉ ZÁMERY V SOCIÁLNEJ, HOSPODÁRSKEJ A ENVIRONMENTÁLNEJ OBLASTI

Základné údaje o projektovom zámere č.1 Sociálna oblasť	
Názov projektu	Vybudovanie cyklistickej cestičky Radoma – Okrúhle
Garant	Obec Radoma a obec Okrúhle
Kontaktná osoba garanta	Daniela Zelonkayová, starostka, ing.Martin Jech starosta obce Okrúhle
Partneri garanta (spolupráca s ...)	Krajský koordinátor pre rozvoj cykloturistiky
Začatie a ukončenie projektu (od ...do....)	2023 - 2026
Stav projektu pred realizáciou	Obec doposiaľ nemá vybudovanú sieť cyklotrás a ani nie je priamo napojená na existujúce vybudované cyklotrasy. Po rekonštrukcii cesty prepájajúcej topliansku a radomskú dolinu z obce Kožany cez Šapinec do obce Okrúhleho sa naskytla príležitosť prepojenia obce Okrúhle s obcou Radoma súbežne s cestou I. triedy č. 21 s napojením sa na cestu III. triedy smer Stropkov – Domaša. Jedná sa o úsek prepojenia kostrovej siete PSK vetvy č. 6 a 7. K tomuto účelu bola spracovaná PD a pripravujú sa ďalšie práce súvisiace s územným rozhodnutím a stavebným povolením pre možnosti spracovania Žiadosti o finančné zdroje vyčlenené na rozvoj nemotorovej dopravy. Projektová dokumentácia bola spolufinancovaná s PSK v rámci programu Výzva pre región. Vybudovanie cyklotrasy z obce Okrúhle do obce Radoma bude dôležitou súčasťou kostrovej siete a v obci Okrúhle bude mať vplyv i na riešenie chodníka pre peších v severnej časti obce. Súčasťou cyklotrasy bude i zriadená doplnková cyklistická infraštruktúra (oddychové miesto s mobiliárom) pri ľudovom dome NKP ako i vybudovanie osvetlených prechodov pre cyklistov. Vybudovaním cyklotrasy sa vybuduje trvalo udržateľný regionálny dopravný systém , čo prispeje k zvýšeniu podielu cyklistickej dopravy. Zároveň sa zvýši atraktivnosť kultúrneho a prírodného dedičstva pre obyvateľov a návštevníkov.
Cieľ projektu	Vybudovanie cyklotrasy Okrúhle – Radoma a jej napojenie na cesty III. triedy s možnosťou ich využívania po vyznačení ako súčasti cyklotrás.
Výstupy	Cyklotrasa Okrúhle – Radoma s vyznačenými svetelnými prechodmi cez cestu I. Triedy č. 21 s dĺžkou 3 km.
Užívatelia	Obyvatelia obce a návštevníci, domáci a zahraniční cykloturistik
Indikátory monitoringu	Dĺžka vybudovanej cyklotrasy Počet zapojených partnerov

Zmluvné podmienky	Budú doplnené po podpise zmluvy ako výsledku verejného obstarávania						
Riziká	Nedostatok finančných zdrojov, kvalita dodávateľa						
Poznámky							
Realizácia projektu							
Fáza / míľnik	Súčinnosť iného odboru, alebo subjektu					Termín 2023 - 2026	
Príprava projektovej dokumentácie	Externá projektová kancelária					spracovaná	
Realizácia projektu	Externý dodávateľ na základe výberového konania					2025	
Financovanie projektu:							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady Spolu (eur)	Z toho verejné zdroje				Z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	obec	
Projektová dokumentácia (spracovaná)	2023	5 400				5 400	
Realizácia projektu	2026	522 000	417 600	78 300		26 100	
Spolu		527 400	417 600	78 300		31 500	

Základné údaje o projektovom zámere č. 2 Sociálna oblasť

Názov projektu	Výstavba jednoizbových sociálnych bytov
Garant	Obec Radoma
Kontaktná osoba garanta	Daniela Zelonkayová, starostka
Partneri garanta (spolupráca s ...)	MPSVaR SR
Začatie a ukončenie projektu (od ...do....)	2027 - 2030
Stav projektu pred realizáciou	Obec nemá doposiaľ vybudované zariadenie pre možnosti ubytovania seniorov s poskytovaním doplnkových služieb, súvisiacich

	s ich starostlivosťou v tzv komunitnom dome. Obec plánuje vykúpiť pozemky a dať spracovať projektovú dokumentáciu a zabezpačiť výstavbu inžinierskych sietí. Byty budú jednoposteľové s kuchyňkou a hygienickým zariadením a objekt bude disponovať i s priestormi pre rôzne aktivity a so zabezpečením zdravotníckeho dozoru. Po predbežnom prieskume je dosť záujemcov o využívanie týchto bytov.						
Cieľ projektu	Zvýšenie úrovne starostlivosti o seniorov.						
Výstupy	Skvalitnenie životných podmienok seniorov v obci.						
Užívatelia	Obyvatelia obce postproduktívnom veku						
Indikátory monitoringu	Plocha jednopúosteľových bytov						
Zmluvné podmienky	Budú doplnené po podpise zmluvy ako výsledku verejného obstarávania						
Riziká	Nedostatok finančných zdrojov, kvalita dodávateľa						
Poznámky							
Realizácia projektu							
Fáza / míľnik	Súčinnosť iného odboru, alebo subjektu.					Termín (mesiac/rok)	
						2027 - 2030	
Príprava projektovej dokumentácie	Externá projektová dokumentácia					11/2027	
Realizácia projektu	Externý dodávateľ					05/2030	
Financovanie projektu:							
Druh výdavku	Termín (rok) 2024	Náklady Spolu (eur)	Z toho verejné zdroje				Z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	obec	
Spracovanie projektovej dokumentácie	2027	23 000	0		10 000	13 000	0
Realizácia projektu	2030	227 000	0	40,00	0	25 000	282 000
Spolu		250 000	0	40 000	10 000	38 000	162 000

Základné údaje o projektovom zámere č.3 Sociálna oblasť				
Názov projektu	Rozprávková záhrada pre deti			
Garant	Obec Radoma			
Kontaktná osoba garanta	Daniela Zelonkayová, starostka			
Partneri garanta (spolupráca s ...)				
Začatie a ukončenie projektu (od ...do....)	2027			
Stav projektu pred realizáciou	MŠ v obce má nedostatočné vybavenie pre deti vo vonkajších priestoroch MŠ. Areál škôlky je vyhovujúci na umiestnenie rôznych detských herných prvkov. Zaujímavým vybavením je vybudovanie Rozprávkovej záhrady s domčekom plného aktivít a hracích prvkov.			
Cieľ projektu	Vybudovať rozprávkovú záhradu s domčekom plným aktivít a detských hracích prvkov			
Výstupy	Vybudovaná rozprávková záhrada s domčekom			
Užívatelia	Deti predškolského veku			
Indikátory monitoringu	Priestorové rozloženie rozprávkovej záhrady			
Zmluvné podmienky	Budú dohodnuté po procese verejného obstarávania			
Riziká	Nedostatok finančných zdrojov			
Poznámky				
Realizácia projektu				
Fáza / míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu		Termín (mesiac/rok)	
			8/2027	
Príprava projekt	Externí odborní pracovníci		7/ 2026	
Realizácia projektu	Externý vydavateľ		8/2027	
Financovanie projektu:				
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady Spolu (eur)	Z toho verejné zdroje	Z toho súkromné zdroje

			EU	SR	VÚC	obec	
Spracovanie projektovej dokumentácie	2026	800				800	
Realizácia projektu	2027	7 200	5 760	1 080		360	
Spolu		8 000	5760	1 080		1 160	

Základné údaje o projektovom zámere č.4 Sociálna oblasť

Názov projektu	Zriadenie oddychových priestorov s vybudovaním zariadení pre voľnočasové aktivity s možnosťou aktívnych cvičení
Garant	Obec Radoma
Kontaktná osoba garanta	Daniela Želonkayová, starostka
Partneri garanta (spolupráca s ...)	Štátna ochrana prírody- Regionálny úrad Prešov
Začatie a ukončenie projektu (od ...do....)	2025 - 2027
Stav projektu pred realizáciou	V obci Radoma okrem klasického futbalového a multifunkčného ihriska nie sú vybudované oddychové priestory pre trávenie voľného času rodičov s deťmi, návštevníkov a iných cieľových skupín s možnosťami aktívnych cvičení dospelých i detí. Obec a jej okolie disponujú dostatkom atraktívneho prostredia, ktoré dokáže naplniť a spestriť pobyt vo voľnom čase. Vhodné miesto na vybudovanie takéhoto zámeru je priestor je pri materskej škole, kde je však potrebné ho zatraktívniť vybudovaním doplnkovej infraštruktúry. Obec tieto náležitosti a návrhy prerokovali okrem členov obecného zastupiteľstva i s vlastníkami lesov a pôdneho fondu s ich súhlasným stanoviskom.
Cieľ projektu	Vybudovať priestor pre oddychový relax s umiestnením krytého sedenia, workautového ihriska, detského ihriska, defibrilátora, lavičky 1 pomoci, prekážkovej dráhy pre bicykle. Zriadiť náučný chodník so zameraním na biotopy v chránenom území Radomská slatina, s možnosťou občerstvenia minerálnou vodou s využitím špecifickej trasy s použitím konštrukcie nad úrovňou terénu v chránenej lokalite tak, aby bola zabezpečená ochrana slatinných biotopov. Ďalej vybudovať chodník v popri potoku Radomka, s napojením sa na náučný chodník k

	vyhlídkovej veže na vrchu Trňa s možnosťou oboznámenia návštevníkov s frontovou líniou I. svetovej vojny a návšteva priestorov s mohylíkmi (pohrebiská z obdobia eneolitu).
Výstupy	Vybudovaná komplexná doplnková infraštruktúra pre zážitkový turizmus a aktívny oddych pre obyvateľov a návštevníkov.
Užívatelia	Domáci a zahraniční hostia, turisti, cyklisti a školské zájazdy a pod.
Indikátory monitoringu	Plocha oddychových priestorov, dĺžka chodníkov a počet zariadení na aktívne cvičenia.
Zmluvné podmienky	Budú doplnené po podpise zmluvy ako výsledku verejného obstarávania
Riziká	Nedostatok finančných zdrojov, neschválenie ŽoPr a nekvalitný dodávateľ.
Poznámky	

Realizácia projektu

Fáza / míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu	Termín (mesiac/rok)
Príprava projektovej dokumentácie	Externá projektová kancelária	03/2025
Realizácia projektu	Po vydaní stavebného povolenia externý dodávateľ	08/2026

Financovanie projektu:

Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady Spolu (eur)	Z toho verejné zdroje				Z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	obec	
Spracovanie projektovej dokumentácie	2023	5 000				2 500	
Realizácia projektu	2023 - 2025	250 000	200 000	37 500		12 500	
Spolu		252 500	200 000	37 500		15 000	

Základné údaje o projektovom zámere č.1 Hospodárska oblasť

Názov projektu	Vypracovanie PD na obnovu NKP krstiteľnice z roku 1618 a jej umelecká úprava
----------------	--

Garant	Obec Radoma			
Kontaktná osoba garanta	Daniela Zelonkayová			
Partneri garanta (spolupráca s ...)				
Začatie a ukončenie projektu (od ...do....)	2025 - 2026			
Stav projektu pred realizáciou	V obci sa nachádza jedinečná NKP kamenná krstiteľnica z roku 1618, ktorá je v havarijnom stave a je potrebná jej rekonštrukcia a doplnenie chýbajúcich častí. Táto pamiatka je vo výhradnom vlastníctve cirkvi, no pre obyvateľov obce a návštevníkov má mimoriadnu hodnotu. Preto obec prispeje k vypracovaniu projektových dokumentácií na jej záchranu a obnovu.			
Cieľ projektu	Vypracovanie projektových dokumentácií a spracovanie odborníkom aj žiadosť o poskytnutie NFP z MŠ SR v rámci programu Obnovme svoj dom.			
Výstupy	Vypracovaná PD a žiadosť o NFP z MK SR.			
Užívatelia	Obyvatelia obce a návštevníci			
Indikátory monitoringu	Spracovaná PD na rekonštrukciu NKP.			
Zmluvné podmienky	Budú doplnené po podpise zmluvy ako výsledku VO.			
Riziká	Nezáujem majiteľaGréckokatolíckej cirkvi o rekonštrukciu pamiatky a nedostatok fin. zdrojov			
Poznámky				
Realizácia projektu				
Fáza / míľnik	Súčinnosť iného odboru, alebo subjektu		Termín (mesiac/rok)	
Príprava projektovej dokumentácie	Externá projektová kancelária zameraná na umelecké diela		5/2025	
Realizácia projektu	Externý dodávateľ príslušnej umeleckej odbornosti		6/2026	
Financovanie projektu:				
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady Spolu (eur)	Z toho verejné zdroje	Z toho súkromné zdroje

			EU	SR	VÚC	obec	
Spracovanie projektovej dokumentácie	2026	1 200				1 200	
Realizácia projektu	2027	5 200			2 600	2 600	
Spolu		6 400			2 600	3 800	

Základné údaje o projektovom zámere č.2 Hospodárska oblasť

Názov projektu	Vybudovanie autobusovej zastávky a parkoviska obci Radoma
Garant	Obec Radoma
Kontaktná osoba garanta	Daniela Zelonkayová, starostka
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od ...do....)	2023 - 2025
Stav projektu pred realizáciou	Súčasný stav a umiestnenie autobusových zastávok v obci pri ceste I. triedy č. 21 z pohľadu prevádzky, technického zabezpečenia a bezpečnosti je nevyhovujúci. Obec v dĺžke 3 km potrebuje po prepočtoch dve zastávky v jednom smere. Len jedna z nich spĺňa potrebné parametre v južnej časti obce. Obec zaraďuje vybudovanie dvoch zastávok za jednu z priorít obce. Je to najmä vybudovanie zastávky s parkoviskom pri Ľudovom dome, kde sa predpokladá na tomto priestore väčšia koncentrácia ľudí, či už obyvateľov, ale najmä návštevníkov v susednom gazdovskom dvore a druhá zastávka v severnej časti obce. Pre nevyhovujúcu PD obec zadala nové spracovanie PD na základe pripomienok dotknutých orgánov. Súčasne parkovisko pri Ľudovom dome bude riešené z iných cudzích finančných zdrojov. Po spracovaní PD bude predložená v rámci Operačného programu Slovensko. Parkovisko bolo zahrnuté do žiadosti o regionálny príspevok z Akčného plánu menej rozvinutých okresov za obdobie 2015 – 2020 a predložená na MIRRI SR.
Cieľ projektu	Vybudovanie modernej autobusovej zastávky spĺňajúcej bezpečnostné kritériá a pohodlie pri ceste I. triedy č. 21 a parkoviska pri Ľudovom dome – kde sa zriaďuje ekomúzeum a gazdovský dvor ako východiskový bod exkurzných trás po vojnových miestach z I. a II. svetovej vojny.
Výstupy	Jedna vybudovaná autobusová zastávka a parkoviska v rámci doplnenia dopravnej doplnkovej infraštruktúry.

Užívatelia	Obyvatelia obce a návštevníci						
Indikátory monitoringu	Počet autobusových zastávok spĺňajúcich technické parametre a dostatočný nástupný a výstupný priestor a dostatočný priestor parkoviska.						
Zmluvné podmienky	Budú doplnené po podpise zmluvy ako výsledku verejného obstarávania s úspešným uchádzačom.						
Riziká	Nedostatok finančných zdrojov a kvalita dodávateľa stavby						
Poznámky							
Realizácia projektu							
Fáza / míľnik						Termín (mesiac/rok)	
Príprava projektovej dokumentácie	Externá projektová dokumentácia					04/2023	
Realizácia projektu	Externý dodávateľ na základe vyhodnotenia uchádzačov o zákazku					06/2025	
Financovanie projektu:							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady Spolu (eur)	Z toho verejné zdroje				Z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	obec	
Spracovanie projektovej dokumentácie	2023	2 200				2 200	
Realizácia projektu	2024	51 000	43 350	7 650		-	
Spolu		53 200	43 350	7 650		2 200	

Základné údaje o projektovom zámere č.3 Hospodárska oblasť	
Názov projektu	Spracovanie, pripomienkovanie a schválenie územného plánu obce Radoma s výhľadom do roku 2038 – na 15 rokov
Garant	Obec Radoma
Kontaktná osoba garanta	Daniela Zelonkayová, starostka

Partneri garanta (spolupráca s ...)		
Začatie a ukončenie projektu (od ...do....)	2025 - 2026	
Stav projektu pred realizáciou	Obec nemá vypracovaný územný plán obce, čo vedie k neplánovanej výstavbe rodinných domov a podnikateľských aktivít najmä v oblasti poľnohospodárskej výroby. Je nevyhnutné pre ďalší rozvoj územný plán spracovať aj z dôvodov , že k obci je pričlenená i osada Hradisko a pri obci je plánovaná mimoúrovňová križovatka R-4 a cez obec prechádza cesta I. triedy č. 21. Doposiaľ bol územný plán obce len prerokovaný na úrovni členov obecného zastupiteľstva obce s projektovými odborníkmi. Je potrebné uzatvoriť zmluvný vzťah s odbornou firmou, spracovať analýzu územia a spracovať návrh územného plánu a tento predložiť na prerokovanie a schválenie do obecného zastupiteľstva.	
Cieľ projektu	Vytvorenie záväzných podmienok pre plánovaný rozvoj obce a jej výstavby, pri zohľadňovaní technických, architektonických a environmentálnych podmienok spracovaním a schválením územného plánu obce.	
Výstupy	Schválený územný plán obce – záväzná smernica pre rozvoj bytovej výstavby, technickej a dopravnej infraštruktúry, podnikateľských objektov a priestorov pre voľnočasové aktivity.	
Užívatelia	Obyvatelia obce, potencionálni obyvatelia, súkromní investori a návštevníci	
Indikátory monitoringu	Počet vypracovaných zastavovacích štúdií pre výstavbu IBV a HBV a technickej infraštruktúry. Počet vytvorených stavebných pozemkov.	
Zmluvné podmienky	Budú doplnené po podpise zmluvy ako výsledku VO	
Riziká	Nevysporiadanie pozemkov, nedostatok finančných zdrojov a kvalita dodávateľa.	
Poznámky		
Realizácia projektu		
Fáza / míľnik	Súčinnosť iného odboru, alebo subjektu	Termín (mesiac/rok)
Príprava podkladov	Externá projektová spoločnosť	2025
Realizácia projektu	Externý dodávateľ	2025 - 2027
Financovanie projektu:		

Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady Spolu (eur)	Z toho verejný zdroj				Z toho súkromný zdroj
			EU	SR	VÚC	obec	
Spracovanie projektovej dokumentácie	2024	15 000		5 000		10 000	
Realizácia projektu	2025 - 2027						
Spolu		15 000		5 000		10 000	

Základné údaje o projektovom zámere č.4 Hospodárska oblasť

Názov projektu	Rekonštrukcia verejného osvetlenia a zriadenie kamerového systému
Garant	Obec Radoma
Kontaktná osoba garanta	Daniela Zelonkayová, starostka
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od ...do....)	2026-2027
Stav projektu pred realizáciou	Obec má nevyhovujúce verejné osvetlenie, ktoré nespĺňa potrebné parametre a súčasne zastarané svietidlá majú vysokú spotrebu. Najhoršia situácia je v osade Hradisko. Nedostatočné osvetlenie s nízkou účinnosťou a vysokými nákladmi je nevyhnutné modernizovať. Chýbajúci kamerový systém vytvára možnosti vandalizmu a odsudzovaniu majetku, preto je potrebné kamerový systém v obci zrealizovať najmä na kritických bodoch a niektorých križovatkách.
Cieľ projektu	Zvýšiť ochranu majetku obce bezpečnosť obyvateľov, znížiť spotrebu energie výmenou časti rozvodov a svietidiel – LED a tak dosiahnuť finančné úspory.
Výstupy	Moderné osvetlenie s lepšou účinnosťou a spotrebou a zvýšená bezpečnosť obyvateľov a ochrana verejných priestranstiev a verejných priestorov.
Užívatelia	Obyvatelia obce a návštevníci
Indikátory monitoringu	Počet kamier,

	Počet vymenených svietidiel, počet osvetlených budov, zníženie zálohových platieb za osvetlenie						
Zmluvné podmienky	Budú doplnené po procese verejného obstarávania						
Riziká	Nedostatok finančných zdrojov, kvalita dodávateľa						
Poznámky							
Realizácia projektu							
Fáza / míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu				Termín (mesiac/rok)		
Príprava projektovej dokumentácie	Externá projektová kancelária pre spracovanie projektu na zriadenie kamerového systému. Projektová dokumentácia je spracovaná na verejné osvetlenie				11/2026 10/2027		
Realizácia projektu	Externý dodávateľ						
Financovanie projektu:							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	Z toho verejné zdroje				Z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	obec	
Spracovanie PD verejné osvetlenie	2022	1 200			0	1 200	
Spracovanie PD kamerový systém	2023	800			0	800	
Realizácia projektu – Verejné osvetlenie	2025	26 000	20 800	3 900	0	1 300	
Realizácia projektu – Kamerový systém	2025	22 000	17 600	3 300	0	1 100	
Spolu		50 000	38 400	7 200	0	4 400	

Základné údaje o projektovom zámere č.5 Hospodárska oblasť

Názov projektu	Vybudovanie zavlažovacieho systém pre futbalové ihrisko s výstavbou tribúny, oplotenia a vybudovanie workautového ihriska v obci Radoma
----------------	---

Garant	Obec Radoma			
Kontaktná osoba garanta	Daniela Zelonkayová, starostka			
Partneri garanta (spolupráca s ...)	Futbalový zväz SR			
Začatie a ukončenie projektu (od ...do....)	2026 - 2030			
Stav projektu pred realizáciou	Obec nemá doposiaľ vybudovaný zavlažovací systém pre futbalové ihrisko a krytý priestor pre divákov. Momentálna situácia a návštevnosť si vyžaduje vybudovať vhodnú tribúnu a oplotiť areál ihriska a vybudovať workautové ihrisko za účelom zlepšenia športových podmienok.			
Cieľ projektu	Zlepšenie kvality hracej plochy, zlepšiť podmienky divákov pri sledovaní zápasov, oprava športového vybavenia.			
Výstupy	Skvalitnenie podmienok pri organizovaní futbalových zápasov a to skvalitnením hracej plochy a viditeľnosti zápasov a ochrana športoviska ako majetku obce			
Užívatelia	Obyvatelia obce a návštevníci obce			
Indikátory monitoringu	Plocha zavlažovanej hracej plochy, počet miest na tribúne a dĺžka oplotenia			
Zmluvné podmienky	Budú doplnené po podpise zmluvy ako výsledku verejného obstarávania			
Riziká	Nedostatok finančných zdrojov, kvalita dodávateľa			
Poznámky				
Realizácia projektu				
Fáza / míľnik	Súčinnosť iného odboru, alebo subjektu.			Termín (mesiac/rok) 2026 - 2030
Príprava projektovej dokumentácie	Externá projektová dokumentácia			11/2026
Realizácia projektu	Externý dodávateľ			2030
Financovanie projektu:				
Druh výdavku	Termín (rok) 2024	Náklady Spolu (eur)	Z toho verejné zdroje	Z toho súkromné zdroje

			EU	SR	VÚC	obec	
Spracovanie projektovej dokumentácie	2026	2 900	-	-	-	2 900	-
Realizácia projektu	2030	54 000	43 200	8 100		2 700	
Spolu		56 900	43 200	8 100		5 600	

Základné údaje o projektovom zámere č.6 Hospodárska oblasť

Názov projektu	Rekonštrukcia Domu nádeje s rozšírením prevádzkového priestoru so zriadením kolumbária a oplotenie a úprava areálu cintorína s obnovením vojnových hrobov z I. svet. vojny.
Garant	Obec Radoma
Kontaktná osoba garanta	Daniela Zelonkayová, starostka
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od ...do....)	2024 - 2026
Stav projektu pred realizáciou	Súčasný stav Domu nádeje na obecnom cintoríne je v nevyhovujúcom technickom stave a nevyhovujúcich priestoroch. Je potrebné rozšíriť priestor - miestnosť na umiestnenie chladiacej techniky, vybudovanie prístrešku a vytvorenie vhodných priestorov pre umiestnenie kolumbária (urnové miesto) s 30 úložiskami. Súčasný stav oplotenia cintorína je tiež nevyhovujúci. Vyžaduje si jeho úpravu z dôvodov zamedzenia vstupu zveri do areálu cintorína a následných škôd. Nevyhovujúci je tiež prístup k časti hrobových miest a obnovy vojnových hrobov z I. svetovej vojny. Obnova vojnových hrobov sa vyžaduje tiež z dôvodov vzniku oddychového priestoru ako východiskového miesta turistických trás po vojnových miestach frontovej línie z I. svetovej vojny v obci. Z dôvodu, že v dnešnej dobe pozostalí riešia svoje rozlúčkové obrady formou kremácie, je nevyhnutnosť vybudovania aj niekoľko urnových miest. Navrhovaným riešením sa docieli modernizácia cintorína a následne ušetrenie plochy na vybudovanie nových hrobových miest. Urnové miesta by mali byť vybudované pri Dome Nádeje. Na rekonštrukciu Domu Nádeje je spracovaná PD.
Cieľ projektu	Obnoviť z dvoch tretín oplotenie cintorína, čím sa docieli predchádzaniu devastácie cintorína. Vybudovať prístupové chodníky

	k časti hrobových miest a obnoviť doposiaľ neindikované vojenské hrobové miesta a zriadiť pamätník padlých. V rámci rekonštrukcie Domu Nádeje odstrániť nedostatky na objekte, rozšíriť prevádzkové priestory a vybudovať kolumbárium.						
Výstupy	Obnovené dve tretiny oplotenia, vybudovanie prístupových chodníkov k hrobovým miestam, úprava vojnových hrobových miest, zriadenie pamätníka, vybudovanie urnových miest a zrekonštruovaný objekt Domu Nádeje.						
Užívatelia	Obyvatelia obce, návštevníci						
Indikátory monitoringu	Počet obnovených vojnových hrobov, dĺžka oplotenia, dĺžka vybudovaných chodníkov, počet urnových miest.						
Zmluvné podmienky	Budú doplnené po podpise zmluvy, ako výsledku verejného obstarávania						
Riziká	Nedostatok finančných zdrojov, kvalita dodávateľa						
Poznámky							
Realizácia projektu							
Fáza / míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu					Termín (mesiac/rok)	
Príprava projektovej dokumentácie	Externá projektová kancelária					05/2024	
Realizácia projektu	Externý dodávateľ po realizácii verejného obstarávania					6/2026	
Financovanie projektu: Z viacerých zdrojov							
Na rekonštrukciu Domu nádeje je vydané stavebné povolenie							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady Spolu (eur)	Z toho verejný zdroj				Z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	obec	
Spracovanie projektovej dokumentácie	2022	spracovaná					
Realizácia projektu	2025	66 000	52 800	9 900		3 300	
Spolu		66 000	52 800	9 900		3 300	

Základné údaje o projektovom zámere č.7 Hospodárska oblasť

Názov projektu	Rekonštrukcia a prestavba nevyužitých priestorov ZŠ v obci	
Garant	Obec Radoma	
Kontaktná osoba garanta	Daniela Zelonkayová, starostka	
Partneri garanta (spolupráca s ...)		
Začatie a ukončenie projektu (od ...do....)	6/2028 -11/2030	
Stav projektu pred realizáciou	V obci sa nachádza nevyužitý chátrajúci objekt bývalej základnej školy s jedálňou a ubytovaním pre pedagógov. V týchto priestoroch obec plánuje vybudovať priestory pre obecných úrad, spoločenskú sálu s kapacitou 150 osôb a ubytovanie pre 10 izieb. Bude to ubytovacie zariadenie nižšieho štandardu pre turistov, školské zájazdy s prvotným vybavením v zmysle kategorizácie ubytovacích zariadení. Prestavbou bývalej jedálne sa vykonajú úpravy pre štandardné spoločensko-kultúrne priestory, pretože súčasné priestory v kultúrno-správnej budove sú nevyhovujúce V priestoroch zborovne sa zriadi obecný úrad. V priestoroch swúčasného obecného úradu sa zmenou účelovosti zriadi fitnesscentrum a vytvoria sa priestory pre iné aktivity obce.	
Cieľ projektu	Stavebnými úpravami a nadstavbou zmeniť účel využívania priestorov školy na poskytovanie prechodného ubytovania a organizovanie kultúrnych podujatí väčšieho rozsahu. Cieľom projektu je tiež poskytovať ubytovacie služby, čo bude mať dopad na ekonomiku obce a to z poplatkov z prechodného ubytovania a efektívneho využívania doplnkových zariadení v obci a okolí.	
Výstupy	Zrekonštruovaná základná škola na ubytovanie a na organizovanie spol. podujatí väčšieho rozsahu.	
Užívatelia	Domáci a zahraniční hostia, turisti, cyklisti a školské zájazdy a pod.	
Indikátory monitoringu	Plocha zrekonštruovanej plochy, počet postelí a počet miest na stravovanie	
Zmluvné podmienky	Budú doplnené po podpise zmluvy ako výsledku verejného obstarávania	
Riziká	Nedostatok finančných zdrojov, neschválenie ŽoPr a nekvalitný dodávateľ.	
Poznámky		
Realizácia projektu		
Fáza / míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu	Termín (mesiac/rok)
Príprava projektovej dokumentácie	Externá projektová kancelária	2028

Realizácia projektu		Po vydaní stavebného povolenia externý dodávateľ				2030	
Financovanie projektu:							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady Spolu (eur)	Z toho verejné zdroje				Z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	obec	
Spracovanie projektovej dokumentácie	2024	13 500			6 750	6 750	
Realizácia projektu	2025	180 000	144 000	27 000		9 000	
Spolu		193 500	144 000	27 000	6 750	15 750	

Základné údaje o projektovom zámere č. 8 Hospodárska oblasť	
Názov projektu	Ukončenie revitalizácie NKP Ľudového domu č. 68 a hosp. objektu vonkajšieho priestoru
Garant	Obec Radoma
Kontaktná osoba garanta	Daniela Zelonkayová, starostka
Partneri garanta (spolupráca s ...)	Krajský pamiatkový úrad Prešov
Začatie a ukončenie projektu (od ...do....)	2025 - 2026
Stav projektu pred realizáciou	Obec odkúpila neudržiavanú NKP Ľudový dom a rozhodla ju obnoviť. Pri využití dotácie z MK a Regionálneho príspevku v rámci Akčného plánu rozvoja menej rozvinutých okresov sa podarilo obnoviť strechu domu ručne robeným šindľom, izolácie, vonkajšie úpravy. Pred uvedenými aktivitami bola vypracovaná Architektonická štúdia, dendrologický a statický posudok a jednotlivé rozpočty a projektová dokumentácia. Tieto náklady uhrádzala obec Radoma. Všetky opatrenia a aktivity boli prerokované s Krajským pamiatkovým úradom v Prešove. V súčasnom období je predložená žiadosť na MIRRI SR vybudovať oddychové centrum s rekonštrukciou hospodárskeho objektu, zriadením informačného centra o I. a II. svetovej vojny, prístavby objektu hygienických zariadení, elektroinštalácie a zdravotníckej, osadenie informačných tabúl,

	oplotenia, vstupnej brány, parkoviska a vysadenie pôvodných drevín a sadových úprav a prvkov drobnej architektúry.						
Cieľ projektu	Vytvorenie atraktívneho rekreačného priestoru s ekomúzeom, informačných tabúl, hygienických zariadení a v budúcnosti aj s ubytovaním v Ľudovom dome. Priestor bude slúžiť ako východisková cesta vojnovej histórie s návštevou pamätných miest a obnovou historických pamiatok, vojnových hrobov a rôznych spoločenských podujatí zameraných na vojnové udalosti. Centrum tiež prispeje k rozvoju vidieckeho turizmu.						
Výstup	Rekreačný priestor s doplnkovou vybavenosťou a zariadením východiskovej cesty z bodu frontovej línie z I. svetovej vojny smerom po najvýznamnejších miestach vojnovej histórie a , rozvojom vidieckeho turizmu, blízkych bývalých kúpeľov s možnosťou ubytovania a stravovania a využívaním minerálnych liečivých prameňov.						
Užívatelia	Obyvatelia obce, domáci a zahraniční turisti, mototuristi, školské zázajdy, cyklisti a ostatné cieľové skupiny.						
Indikátory monitoringu	Komplexne vybudovaný priestor s dennou návštevnosťou 80 – 100osôb po vybudovaní R-4 s mimoúrovňovou križovatkou sa počet navýši. Zriadi sa tiež informačné centrum pre predaj máp a suvenírov a sprostredkovania ubytovacích a iných služieb CR.						
Zmluvné podmienky	Budú doplnené po podpise zmluvy, ako výsledku verejného obstarávania						
Riziká	Nedostatok finančných zdrojov, kvalita dodávateľa						
Poznámky							
Realizácia projektu							
Fáza / míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu					Termín (mesiac/rok)	
						9/2025	
Príprava projektovej dokumentácie	Externá projektová kancelária					10/2026	
Realizácia projektu	Externá dodávateľská firma						
Financovanie projektu:							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady Spolu (eur)	Z toho verejné zdroje				Z toho súkromné zdroje
	2023		EU	SR	VÚC	obec	

Spracovanie projektovej dokumentácie	5/2023	1 500				1 500	
Realizácia projektu	9/2023	74 580	59 660	11 187		3 729	
Spolu		76 080	59 660	11 187	-	5 229	

Základné údaje o projektovom zámere č.1 Environmentálna oblasť

Názov projektu	Úprava obecného potoka v obci Radoma
Garant	Obec Radoma
Kontaktná osoba garanta	Daniela Zelonkayová, starostka
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od ...do....)	2028 - 2030
Stav projektu pred realizáciou	Súčasný stav obecného potoka je z pohľadu prietoku nevyhovujúci. V období dlhodobých dažďov dochádza k zaplavovaniu technickej infraštruktúry, a okolitého územia. Preto je nevyhnutné zlepšiť protipovodňovú ochranu časti obce pred účinkami veľkých povodňových a sprievodných splavením ohrozujúcich prietokovosť koryta toku z východného extravilánu obce a centrálnej časti obce v dĺžke 1 100 m. Bude sa vyžadovať na základe technickej správy a úpravy projektu prehĺbenie a spevnenie svahov potoka, demontáž premostení a výstavba nových premostení spĺňajúcich technické normy a dostatočnú výšku premostenia. Dno toku upraviť polo vegetačnými panelmi.
Cieľ projektu	Komplexná úprava vodného toku v dĺžke 1 100 z východného extravilánu do centra obce.
Výstupy	Upravené koryto obecného potoka v dĺžke 1 100 m.
Užívatelia	Obyvatelia obce a návštevníci
Indikátory monitoringu	Dĺžka upraveného koryta a počet premostení
Zmluvné podmienky	Budú doplnené po podpise zmluvy ako výsledku verejného obstarávania
Riziká	Nedostatok finančných zdrojov, absencia vhodnej výzvy zo strany Ministerstva životného prostredia.
Poznámky	

Realizácia projektu		
Fáza / míľnik	Súčinnosť iného odboru, alebo subjektu – Povodie Bodrogu a Hornádu.	Termín rok) 2028 - 2030
Príprava projektovej dokumentácie	Potreba aktualizácie obnovy projektu Externou projektovou kanceláriou	2028
Realizácia projektu	Externý dodávateľ	2030

Financovanie projektu:

Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady Spolu (eur)	Z toho verejné zdroje				Z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	obec	
Spracovanie projektovej dokumentácie		4 000				4 000	
Realizácia projektu		130 000	104 000	19 500		6 500	
Spolu		134 000	104 000	19 500		10 500	

Základné údaje o projektovom zámere č.2 Environmentálna oblasť

Názov projektu	Spracovanie projektovej dokumentácie pre výstavbu vodovodu a kanalizačnej siete v obci Radoma
Garant	Obec Radoma
Kontaktná osoba garanta	Daniela Zelonkayová
Partneri garanta (spolupráca s ...)	VSVS Košice
Začatie a ukončenie projektu (od ...do....)	2027 – 2028
Stav projektu pred realizáciou	V obci Radoma sa vyžaduje vybudovať kanalizačnú a vodovodnú sieť v celej obci. Situácia je veľmi vážna, najmä s domovým odpadom. Domové žumpy sú pri niektorých domoch priepustné a často dochádza i k znečisťovaniu podzemných vôd. Veľa odpadových vôd odteká s dažďovou vodou do potoka. Situáciu je nevyhnutné riešiť komplexne už pri zadaní územného plánu obce a následne pri spracovaní projektovej dokumentácie pre vodovod a kanalizáciu a ČOV spolu s obcou Šarišský Štiavnik a s obcou Okružle. Vyžaduje

	sa tiež urobiť prieskum na napojenie domácností na vodovodnú sieť a kanalizáciu. Zabezpečiť stavebné povolenie a predložiť ŽoNFP na realizáciu stavby. Pri budovaní týchto zariadení vychádzať z optimálnych podmienok realizácie PD a stavby.						
Cieľ projektu	Vybudovanie vodovodu a kompletnej kanalizačnej siete s ČOV.						
Výstupy	Dobudovaná vodovodná a kanalizačná sieť napojená na domácnosti.						
Užívatelia	Obyvatelia obce a návštevníci						
Indikátory monitoringu	Dĺžka vodovodnej a kanalizačnej siete Počet domácnosti napojených na vodovodnú a kanalizačnú sieť						
Zmluvné podmienky	Budú doplnené po procese VO ako jeho výsledku						
Riziká	Nedostatok finančných zdrojov a kvalita dodávateľa						
Poznámky	Plánovanie finančných zdrojov na realizáciu projektu bude až v nasledujúcom programovom období.						
Realizácia projektu							
Fáza / míľnik		Súčinnosť iného odboru, alebo subjektu				Termín (mesiac/rok)	
Príprava projektovej dokumentácie		Externá projektová kancelária				12/2027	
Realizácia projektu		Externý dodávateľ				12/2028	
Financovanie projektu:							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady Spolu (eur)	Z toho verejné zdroje				Z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	obec	
Spracovanie projektovej dokumentácie		50 000,00	40 000,00	7 500,00		2 500,00	
Realizácia projektu		0	0	0		0	
Spolu		50 000,00	40 000,00	7 500,00		2 500,00	

Základné údaje o projektovom zámere č.3 Environmentálna oblasť		
Názov projektu	Zriadenie zberného dvora s kompostoviskom	
Garant	Obec Radoma	
Kontaktná osoba garanta	Daniela Zelonkayová, starostka	
Partneri garanta (spolupráca s ...)		
Začatie a ukončenie projektu (od ...do....)	2026 – 2027	
Stav projektu pred realizáciou	Obec nemá vybudovaný zberný dvor a kompostovisko a nezabezpečuje odvoz biologického odpadu. Po prerokovaní uvedeného problému s vlastníkmi nehnuteľností a ich kladného postoja obec plánuje na rozhraní intravilánu a extravilánu vybudovať zberný dvor a kompostovisko a nakúpiť potrebnú technológiu pre vytváranie kompostu a pri manipulácií s biologickým odpadom. Z technológie ide o drvič a traktor. Vyžaduje sa zlepšiť osvetu a zabezpečovať v spolupráci s občanmi zvoz biologického odpadu na skládku ku kompostovisku. Obec z environmentálneho fondu nakúpi 135 ks komposterov, ktoré budú rozvezené po obci do všetkých obývaných domov.	
Cieľ projektu	Vybudovanie funkčného zberného dvora a kompostoviska , spracovanie prevádzkového poriadku a vytvorenie dvoch pracovných miest pre dlhodobo nezamestnaných.	
Výstupy	Sprevádzkovaný zberný dvor a funkčné kompostovisko s vytváraním kompostu pre potreby obce a pre občanov.	
Užívatelia	Obyvatelia obce	
Indikátory monitoringu	Množstvo vyprodukovaného kompostu ročne	
Zmluvné podmienky	Budú doplnené po podpise zmluvy ako výsledku verejného obstarávania	
Riziká	Nedostatok finančných zdrojov	
Poznámky		
Realizácia projektu		
Fáza / míľnik	Súčinnosť iného odboru, alebo subjektu – Povodie Bodrogu a Hornádu.	Termín (mesiac/rok) 2026 – 2027
Príprava projektovej dokumentácie	Potreba aktualizácie obnovy projektu Externou projektovou kanceláriou	6/2026

Realizácia projektu			Externý dodávateľ			5/2027	
Financovanie projektu:							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady Spolu (eur)	Z toho verejné zdroje				Z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	obec	
Spracovanie projektovej dokumentácie		1 800				1 800	
Realizácia projektu		37 500	30 000	5 625		1 875	
Spolu		39 300	30 000	5 625		3 675	

Základné údaje o projektovom zámere č.4 Enviromentálna oblasť

Názov projektu	Výstavba dažďovej kanalizácie a zberačov dažďovej vody do zberných nádrží
Garant	Obec Radoma
Kontaktná osoba garanta	Daniela Zelonkayová
Partneri garanta (spolupráca s ...)	VSVS Košice
Začatie a ukončenie projektu (od ...do....)	2028 – 2030
Stav projektu pred realizáciou	V obci Radoma sa vyžaduje vybudovať dažďovú kanalizáciu popri obecných cestách so systémom zberačov vody do záchytných nádrží. V súčasnom období je stav krytický, pretože dažďová voda zaplavuje počas výdatných dažďov obec najmä z východnej časti obce, ktorá je budovaná vo svohovitom teréne. Je potrebné vypracovať projektovú dokumentáciu a kanalizáciu so zberačmi vody a nádrží. Zachytená voda sa bude môcť využívať pre potreby poľnohospodárov počas sucha a v prípade mimoriadnej udalosti a pre hasenie požiarov..
Cieľ projektu	Vybudovanie dažďovej kanalizácie, zberačov vody vodných nádrží.
Výstupy	Komplexne realizovaná výstavba kanalizácie so zberačmi vody a nádržami.
Užívatelia	Obyvatelia obce a podnikatelia v poľnohospodárskom sektore

Indikátory monitoringu		Dĺžka dažďovej kanalizačnej siete a dĺžka zberačov a počet nádrží po prepočtoch v PD.					
Zmluvné podmienky		Budú doplnené po procese VO ako jeho výsledku					
Riziká		Nedostatok finančných zdrojov a kvalita dodávateľa					
Poznámky							
Realizácia projektu							
Fáza / míľnik		Súčinnosť iného odboru, alebo subjektu				Termín (mesiac/rok)	
Príprava projektovej dokumentácie		Externá projektová kancelária				12/2028	
Realizácia projektu		Externý dodávateľ				12/2030	
Financovanie projektu:							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady Spolu (eur)	Z toho verejné zdroje				Z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	obec	0
Spracovanie projektovej dokumentácie		25 000		20 000	0	5 000	0
Realizácia projektu		250 000	200 000	37 500	0	12 500	0
Spolu		275 000	200 000	57 500	0	17 500	0

Tabuľky č. 32 Projektové zámery v sociálnej, hospodárskej a environmentálnej oblasti

ČASŤ D – REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť opisuje realizáciu aktivít–popis postupov ich inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia, monitorovanie a hodnotenie činností počas ich priebehu, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov. Záznamy z monitorovania budú priebežne dopĺňané počas obdobia realizácie aktivít. V nasledujúcej tabuľke je uvedený komunikačný plán pre fázu realizácie:



OBR. Č. 12: Prerokovanie postupov prípravy a realizácie PHRaSR

P.č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	12/2023	OÚ	Poslanci	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania	Metodika programov a rozpočtovania, Výsledky hospodárenia obce za rok 2024	Návrh štruktúry programového rozpočtu na rok 2024

2.	01/2024	OÚ	Občania	Rozpočet obce na rok 2025	Návrh rozpočtu obce na rok 2025	Pripomienky a návrhy občanov. Ponuka pre súkromných investorov
3.	12/2024	OÚ	Občania	P Z na roky 2025 – 2026	Návrh časového, inštitucionálneho a finančného zabezpečenia projektových zámerov na roky 2025 – 2026	Pripomienky a návrhy občanov
4.	12/2025	OÚ	Poslanci	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania	Metodika programového rozpočtovania,	Návrh štruktúry programového rozpočtu na rok 2026
5.	10/2025 – 2027	OÚ	Poslanci	Projektové zábery na rok 2027 a rok 2028	Základné údaje o projektových zámeroch	Návrh časového, inštitucionálneho a finančného zabezpečenia projektových zámerov na rok 2027 – 2028

Tabuľka č. 33: Príprava a realizácia postupov akčných plánov pri rozvoji obce

18. MONITOROVANIE A HODNOTENIE

Monitorovanie a hodnotenie sú hlavné procesy potrebné pre správnu implementáciu programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Prostredníctvom monitorovania a hodnotenia sa sledujú a následne vyhodnocujú zmeny v území vzniknuté počas realizácie stratégie.

Monitorovanie bude prebiehať raz ročne, kde sa na konci sledovaného obdobia vypracuje monitorovacia správa, ktorá bude pozostávať z krátkeho popisu aktivít, ktoré sa v obci realizovali počas roka a definovanie ich nadväznosti na stanovenú stratégiu. Ďalej bude sledovať naplň a nie stanovených monitorovacích ukazovateľov. Obec každý rok spracuje informácie do monitorovacej správy s pripomienkami úradu, poslancov a verejnosti.

Monitorovacia správa tvorí podklad aj pre plánovanie ďalších aktivít, preto by bolo vhodné ju

spracovávať v čase prípravy a schvaľovania rozpočtu pre ďalší rok. Za spracovanie monitorovacích správ je zodpovedná samospráva (Miestne zastupiteľstvo a starosta), pokiaľ nebude zriadená iná organizácia/komisia, ktorá bude mať v kompetencii napĺňanie stratégie. Monitorovacie správy budú predkladané a schvaľované obecným zastupiteľstvom a následne budú predložené vyššiemu územnému celku.

Výsledkom procesu monitorovania a hodnotenia bude zisťovanie, ako projekty prispeli k rozvoju obce a vyhodnotenie úspešnosti naplnenia vízie obce Radoma.

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2023-2030		
Strategické hodnotenie	Najskôr v roku 2025	Podľa rozhodnutia obce, koordinátora PHRSR a zviditeľnenie obce vydaním vzniknutej spoločenskej potreby
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR	2025 – 2026	Každoročne v zmysle príslušných ustanovení Zákona NR SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v termíne do 3 mesiacov príslušného roku
Tematické hodnotenie časti PHRSR	2027 – 2028	Téma hodnotenia: ak bola téma identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok

Ad hoc mimoriadneho hodnotenie PHRSR	2027 – 2028	Pri značnom odklone od stanovených cieľov alebo zmene stanovených cieľov jednotlivých prioritných oblastí, alebo zmene hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR	2028 – 2030	Na základe rozhodnutia starostu obce v zmysle príslušných predpisov, na základe rozhodnutia Kontrolného orgánu obce, na základe podnetu poslancov, na základe protokolu NKÚ SR, na základe správy auditu
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR	2030	Na základe rozhodnutia starostu obce o príprave PHRSR na nasledovné programové obdobie po roku 2027

Tabuľka č. 34: Plán priebežných hodnotení PHRSR 2023 – 2030

19. AKČNÝ PLÁN

Správa o plnení akčného plánu obce Radoma je spracovaná v zmysle Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoma na obdobie rokov 2021-2027 s výhľadom do roku 2030, časť C – Programová časť. Cieľom monitoringu akčného plánu obce je zostaviť komplexnú informáciu o tom, ako sa plnia opatrenia navrhnuté v PHRSR obce počas celého obdobia platnosti dokumentu v rokoch 2021-2027 s výhľadom do roku 2030. Tieto údaje sú k dispozícii pre samosprávu a širokú verejnosť. Akčný plán obce Radoma je zoradený podľa priorít, oblastí a opatrení. Ku každému opatreniu je priradený garant – odborný útvar obecného úradu, resp. externý odborník, ktorého úlohou je zabezpečiť realizáciu navrhnutých aktivít a monitorovať ich plnenie. Odpočet aktivít v akčnom pláne je spracovaný z pohľadu obce Radoma, v niektorých prípadoch je ako realizátor danej aktivity uvedený iný subjekt (investor, prevádzkovateľ, partnerská inštitúcia a pod.). V akčnom pláne sú vymenované aktivity bežného, kapitálového a podporného charakteru v časovom slede, resp. súbežne. Ide o aktivity, ktoré je potrebné realizovať v ďalšom období. Akčný plán je spracovaný na základe údajov v schválenom PHRSR na obdobie 2021 – 2027 s výhľadom a plnením do roku 2030 v obci Radoma. Akčný plán bude spracovávaný a aktualizovaný každé 2 roky. Akčný plán bude na roky 2025 – 2026 podrobnejšie spracovaný a aktualizovaný v roku 2025 a predložený na schválenie do obecného zastupiteľstva.

ČASŤ D – FINANČNÁ ČASŤ

Obec Radoma plánuje na plánované rozvojové zámery využiť vlastné zdroje v súčinnosti s možnosťami využitia finančných zdrojov nahradením šiestich operačných programov z jediného „**Program Slovensko**“, čím sa spleť rôznych orgánov a dokumentov výrazne zredukuje.

18. júna 2022 bola v Bruseli podpísaná a schválená Partnerská dohoda SR na roky 2021 – 2027. Ide o kľúčový dokument, ktorý určuje i nám samosprávam ako sa budú čerpať eurofondy v novom programovacom období.

Do roku 2027 bude môcť Slovensko čerpať takmer 13 miliárd eur.

Smerovanie investícií:

Najväčšia časť investícií smeruje na zelené a klimatické ciele, vrátane zabezpečenia energetickej bezpečnosti.

Ďalšia časť smeruje na vedu, výskum a podporu inovácií, pretože len inovácie zabezpečia nové miesta, vyššie platy, investície a pokryjú dlhy z minulosti ako sú vodovody a kanalizácie.

Druhý najväčší objem pôjde do sociálnej oblasti a na vzdelávanie, ktoré je kľúčom k úspechu Slovenska. Zásadne sa tiež mení prístup aj k riešeniu problémov marginalizovaných rómskych komunít, kde sa sústreďia investície **na integrované projekty, ktoré majú priniesť viditeľné a konkrétne výsledky.**

Partnerská dohoda je zároveň reformou v riadení eurofondov. „Jeden program a jedny pravidlá“, čo zvýši proces čerpania eurofondov a transparentnosť.

Ciele politiky súdržnosti:

* **Konkurenčnejšia a inteligentnejšia Európa: 1, 89 mld. Eur.**

* **Zelenšia Európa: 4,23 mld. Eur.**

* **Prepojenejšia Európa: 2 mld. Eur.**

* **Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa: 3,25 mld. Eur.**

* **Európa bližšia k občanom: 404 mil. eur.**

Špecifickým cieľom je Fond na spravodlivú transformáciu: 441 mil eur.

Pokiaľ doteraz mal každý riadiaci a sprostredkovateľský orgán vlastné pravidlá pre implementáciu, zavádzajú sa nové pravidlá a zjednodušené prístupy pre všetkých žiadateľov.

Kontrolu VO bude vykonávať pre Program Slovensko len Úrad pre verejné obstarávanie.

20. INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN

Sociálna oblasť	1 037 600 €	624 000 €	157 400€	1 000 €	84 900€	1 037 600€	162 000 €
Vybudovanie oddych. priestoru so športovou vybavenosťou pre pohybové aktivity	252 200 €	200 000 €	37 500 €	0 €	15 000 €	252 200 €	0 €
Vybudovanie cyklistickej cestičky z obce Radoma do obce Okružle	527 400 €	417 600 €	78 300 €	0 €	31 500 €	527 400 €	0 €
Vybudovanie 10 jednoizbových sociálnych bytových jednotiek	250 000 €	0 €	40 000 €	1 000 €	38 000 €	250 000 €	162 000 €
Vybudovanie rozprávkovej záhrady v areály MŠ pre deti	8 000 €	6 400 €	1 600 €	0, €	400 €	8 000 €	0 €,

Tabuľka č. 35 Indikatívny finančný plán pre sociálnu oblasť

Hospodárska oblasť	517 076 €	381 410 €	78 637 €	7 000 €	50 029 €	517 076 €	0 €
Zriadenie plnofunkčného oddychového priestoru pri ľudovom dome ako východiskový bod po vojnových cestách z I. a II. svetovej vojne	76 080 €	59 660 €	11 187 €	0 €	5 229 €	76 080 €	0 €
Vybudovanie jednej autobusovej zastávky s parkoviskom pri ceste 1/21 v obci	52 300 €	43 350 €	7 650 €	0 €	2 200 €	52 300 €	0 €
Zvýšenie ochrany priestorov cintorína, rokonštrukcia Domu Nádeje a zriadenie kolumbária	66 000 €	52 800 €	9 900 €	0 €	3 300 €	66 000 €	0 €
Spracovanie územného plánu obce s platnosťou do roku 2038	15 000 €	0	5 000 €	0 €	10 000 €	15 000 €	0 €
Zlepšenie stavu verejného osvetlenia najmä v osade Hradisko ako súčasť obce Radoma s cieľom rozšírenia rozvodov a zníženie spotreby energie a zriadenie kamerového systému	50 000 €	38 400 €	7 200 €	0 €	4 400 €	56 000 €	0 €
Zavlažovací systém ihriska futbalového ihriska, výstavba tribúny oplatenie ihriska a vybudovanie workantového ihriska	56 900 €	43 200 €	8 100 €	0 €	5 600	59 600 €	0 €
Prestavba bývalej ZŠ na priestory pre zriadenie obecného úradu, spoločenskej sály s kapacitou 150 osôb a ubytovacie zariadenie s 10 izbami	193 500 €	144 000 €	27 000 €	7 000 €	15 500 €	193 500€	
Obnova NKP - krstiteľnice	6 400 €	0, €	2 600 €	0, €	3 800 €	6 400€	

Tabuľka č. 36 In dikatívny finančný plán pre hospodársku oblasť

Environmentálna oblasť	498 300€	374 400 €	90 200 €	0 €	33 700 €	223 300 €	0
Spracovanie projektovej dokumentácie pre vybudovanie komplexnej vodovodnej siete s vodojemom a kanalizačnej siete s ČOV	50 000 €	40 000 €	7 500 €	0 €	2 500 €	50 000€	0 €
Skvalitnenie odpadového hospodárstva v obci s usporiadaním územia pre zberný dvor s technickými zariadeniami a zakúpením 135 ks kompostérov.	39 300 €	30 400 €	5 700 €	0 €	3 200 €	39 300 €	0 €
Zlepšenie prietoku obecného potoka prehĺbením koryta a spevnením brehov.	134 000 €	104 000 €	19 500 €	0 €	10 500 €	134 000 €	
Výstavba dažďovej kanalizácie a zberačov dažďovej vody do zberných nádrží	275 000 €	200 000 €	57 500 €	0 €	17 500 €	275 000 €	

Tabuľka č. 37 Indikatívny finančný plán pre environmentálnu oblasť

SPOLU INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN OBCE RADOMA V PROGRAMOVOM OBDOBÍ 2023 – 2030

2 052 976 € Z TOHO:

CUDZIE FINANČNÉ ZDROJE: 1 884 347 €

VLASTNÉ ZDROJE: 168 629 €



Foto č. 12: Pohľad na časť obce Radoma s cestou 1. triedy, obecným cintorínom a kostolom Ružencovej Panny Márie



Foto č. 13: Oddychový priestor pre aktívny oddych dospelých a detí – východisková cesta po náučných chodníkoch

ZÁVER

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoma na roky 2023 – 2030 je strednodobý plánovací dokument, reflektuje aktuálne potreby obce pre jej ďalší rozvoj. Prioritou samosprávy je, aby obec smerovala k udržateľnému hospodárskemu rozvoju a tak napĺňala stanovenú víziu. Tento strategický dokument bol pripravený v spolupráci rôznych subjektov, ktorých sa rozvoj obce Radoma dotýka (samospráva, podnikatelia, občania, spolky a združenia). Pri implementácii programu rozvoja je potrebné aj naďalej spolupracovať a komunikovať so všetkými subjektmi, aby bolo možné realizovať naplánované projekty a aktivity a aby sa napĺňali stanovené ciele.

Tento dokument bol pripravený v zmysle novej metodiky na vypracovanie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja, pričom vychádza z analýz, identifikácie problémov a navrhuje rozvojovú stratégiu. Napriek tomu, že nie je možné detailne predpokladať situáciu o päť či sedem rokov, toto PHRSR predstavuje špecifický program nielen plánovaných aktivít, ale aj ich finančný a realizačný plán, ktorý vytvára skutočnú, použiteľnú a nápomocnú koncepciu rozvoja.

Zámerom tejto rozvojovej stratégie je naplniť opatrenia v súlade s princípmi udržateľného rozvoja, ktoré obyvateľom obce Radoma poskytnú kvalitu života na čo najlepšej dosiahnuteľnej úrovni.



Foto č. 14 Pohľad na časť krížovej cesty vybudovanej e v rámci Programu „Obnova dediny „



Foto č. 15 Pohľad na viacúčelové ihrisko v obci Radoma

PRÍLOHY

Zoznam kvantitatívnych a kvalitatívnych dát:

Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát		
Oblasť dát/téma	Zdroj dát	Webová stránka
Obyvateľstvo	Štatistický úrad SR Obecný úrad	http://slovak.statistics.sk http://www.radoma.sk/
Domový a bytový fond	Štatistický úrad SR	http://slovak.statistics.sk
Občianska vybavenosť	Obecný úrad	http://www.radoma.sk/
Technická infraštruktúra	Obecný úrad	http://www.radoma.sk/
Ekonomická štruktúra	Databáza firiem Slovenska	https://www.vsetky.firmy.sk/
Rozpočet a fin. hospodárenie obce	Obecný úrad	http://www.radoma.sk/
Poloha	Atlas Krajina SR	http://www.enviroportal.sk/
	Google Earth	https://www.google.com/earth/

Doprava a dostupnosť územia	Atlas krajiny SR Portál cestnej databanky	http://www.enviroportal.sk / https://www.google.com/earth/ http://www.cdb.sk
Prírodné podmienky	Atlas krajiny S R	http://www.enviroportal.sk/
Využitie zeme	Katastrálny portál SR	http://www.katasterportal.sk/kapor/
Životné prostredie	Štátna ochrana prírody SR	http://www.sopsr.sk/web/
Cestovný ruch	Ministerstvo športu a CR	https://www.micrs.sk

Názov dokumentu	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Radoma na roky 2023 – 2030
Forma spracovania	PHRSR bolo vypracované externými odborníkmi v spolupráci s pracovníkmi samosprávy a Vidiek, n. o. Giraltovce
Riadenie procesu spracovania	Proces spracovania dokumentu prebiehal za účasti pracovných skupín, ktoré mali za úlohu riadiť jednotlivé oblasti pôsobnosti: hospodársku, environmentálnu a sociálnu
Obdobie spracovania	Dokument bol spracovávaný v období od 01.01. 2024 do 23.12. 2024.

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Stratégia Európa 2020	2020	európska	http://www.eu2020.gov.sk
Partnerská dohoda SR na roky 2014–2020	2020	národná	http://www.partnerskadohoda.gov.sk/
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR(NSRR)	2030	národná	http://www.telecom.gov.sk

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja 2021-2030	2021 – 2030	regionálna	http://www.po-kraj.sk
Stratégia rozvoja CR a cykloturistiky okresu Svidník	2018 – 2025	lokálna	http://www.vidiek-eu.sk
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Radoma	2015 – 2023	lokálna	http://www.vidiek-eu.sk
Adaptačná stratégia na zmenu klímy PSK	Uzn. 328/2024	regionálna	https://psk.sk/domov/urad-psk/odbor strategického- rozvoja/dokumenty – oddelenia-upazp/adaptácia –strategická zmena-klimy-psk

**Plán hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja na programovacie obdobie
2023 – 2030 bol prerokovaný a schválený v obecnom zastupiteľstve
dňauznesením č.**